

Kannaksen Mykrät

JÄSENLEHTI 32 – 1/2021 – joulukuu

**Sukujuhlat 2022 – vihdoinkin?
Sattumuksia menneeltä ajalta
Eräperinteen vaalimista
Emäntäkoulun oppeja**

**Kannaksen Mykrät -sukuseura ry:n jäsenlehti
info@mykrat.net ✦ www.mykrat.net**

Kannaksen Mykrät -sukuseura ry

☞ Perustettu 28.11.1999, merkitty yhdistysrekisteriin 1.3.2001, varsinaisia jäseniä n. 100

☞ Yhteystiedot:

- Sähköposti info@mykrat.net
- Nettisivut www.mykrat.net
- Postiosoite c/o Janne Mykrä, Piiankuja 4, 11710 RIIHIMÄKI (hallituksen puheenjohtaja)
janne.mykra@kolumbus.fi
- Postiosoite c/o Timo Mykrä, Hakapellonkatu 6 C 136, 20540 TURKU (sihteeri)
p. +358 44 906 4396, timo.mykra@outlook.com

☞ Jäsenlehden toimitus:

- Juhana Mykrä ● juhana.mykra@gmail.com (päätoimittaja)
- Sukuseuran hallitus, jäsenet ja muut sukulaiset

☞ Jäsenlehden painatus: Copy-Set Oy, Helsinki

☞ Jäsenlehden aiempia numeroita voi lukea nettisivuilta www.mykrat.net > Sukuseura > Jäsenlehti

Kansikuvassa karhunmetsästäjät Mikko Tolvanen, Antti Vornanen ja Pekka Vornanen ovat nostaneet kaadetun karhun pukille 1920-luvulla Tolvajärven kylässä entisessä Korpiselän kunnassa, josta suurin osa luovutettiin 1944 Neuvostoliitolle.

Lähde: Museovirasto, Historian kuvakokoelma, Matkailun edistämiskeskuksen kokoelma (www.finna.fi)

SISÄLLYS

32 – 1/2021 – JOULUKUU

Puheenjohtajan palsta	3
Mykrien sukujuhlat Noormarkussa 2022	4
Mykrien julkaisut tietosuojaa kunnioittaen	4
Miten käy kotiseutumatkojen ensi kesänä?.....	6
Hiitolan Pitäjätseuran matkassa kannakselle 2022	6
Esittelyssä uusi kirja Kostiaisen suvusta Hannilassa	7
Kun housut repesivät	10
Metsästysperinteen siirtyminen murroksessa	11
Karjalan eräperinne -tietoteos	13
Kyllä kannatti käydä emäntäkoulu	14
Peuke	16
Lehtisten joulutervehdys Joensuusta	18
Kunniajäsen Mailis Kangasniemi 90 vuotta	19
Muistoissa Elli Mykrä 1927–2021	21
Mykrän suvussa tapahtuu	22
Ilmoituksia	24

PUHEENJOHTAJAN PALSTA

Teksti & kuva: Janne Mykrä, sukuseuran hallituksen puheenjohtaja, perhe 569 sukukirjassa (HIITOLA 2)

Taas on vuosi kulunut varsin nopeaan tahtiin ja löysin itseni jälleen itsenäisyyspäivän iltana tyhjän paperin (tietokoneen ruudulla) ääreltä miettien mitähän sitä tällä kertaa oikein kirjoittaisi tälle palstalle. Korona on varmasti asia, jota ei täysin voi tässä yhteydessä ohittaa, koska se vieläkin häiritsee kaikkea sukuseuran toimintaa ja elämäämme ylipäätään. Yritetään kuitenkin päästä siitä nopeasti ohi ainakin tässä artikkelissa.

On kyllä tosi iso harmitus, että sukujuhlat Noormarkussa eivät onnistuneet vielä toisellakaan yrittämällä, mutta jokohan kolmas kerta toden sanoisi! Ainakin yritämme pontevasti järjestää Mykrä-suvun sukujuhlat peräti kahdeksan vuoden tauon jälkeen ensi vuoden (2022) syyskuun ensimmäisenä lauantaina, joten toivottavasti pääsisimme viimein tapaamaan ja juhlimaan sukulaisten kesken pitkän tauon jälkeen!

Omalta osaltani sukututkimus sai kyllä pienen piristysruiskeen syksyn aikana. Jo useamman vuoden ajan sukututkimus on ollut minun osaltani varsin ”rauhallisesti etenevässä vaiheessa” eli suomeksi sanottuna ei ole tullut tehtyä asian eteen juuri mitään. Työ-, harrastus- ja perhekiireet ovat tässä kohtaa aina oikein hyvä selitys ajan riittämättömyydelle...

Itse asiassa innostus sukututkimuksen suuntaan tuli tällä kertaa hieman yllättävältä suunnalta. Nuorempi tyttäreni **Iida** nimittäin alkoi syksyn aikana puhua DNA-testeistä, joita jotkin hänen kaverinsa olivat perheidensä kanssa tehneet. Asia sinänsä oli tuttu ja tarkoitus olikin jo vuosia ollut tehdä jossain vaiheessa DNA-testi, kuten sukuseuramme sukututkija **Juhana** on jo vuosia sitten tehnyt.

Eipä siinä mitään, lyhyt ”surffailu” DNA-testejä myyvillä sivuilla ja asia oli saatu nopeasti liikkeelle. Voisiko sanoa, että tämä sukututkimusvaihe lähti liikkeelle tällä kertaa melkoisen paljon vauhdikkaammin ja yksinkertaisemmin kuin vanhojen kirkonkirjojen tutkiminen Kansallisarkiston vanhassa tutkijansalissa, jossa 1990-luvulla tuli sukututkimusta enemmänkin harastettua.

Nyt on poskien sisäpuolelta DNA-näytteet otettu ja lähetetty ihan Texasiin asti analysoitavaksi. Saapa nähdä ehtivätkö tulokset jouluksi ihmeteltäväksi kotosuomeen asti. Oma arvaukseni on, että sukujuuret vievät pääasiassa sinne Volgan mutkaan, mistä suomalais-ugrilaiset kansat yleisesti ottaen ovat peräisin, mutta saattaahan sitä tulla yllättäviäkin ilmansuuntia omille sukujuurille. Yllättävintä tässä projektissa on tähän asti ollut, että jo lähisuvun tietojen syöttämisen jälkeen on tullut nettipalvelusta lukuisia ”mätsejä” eri suunnilta. Varsin moni muukin suomalainen on siis kiinnostunut selvittämään omia sukujuuriin DNA:n avulla.

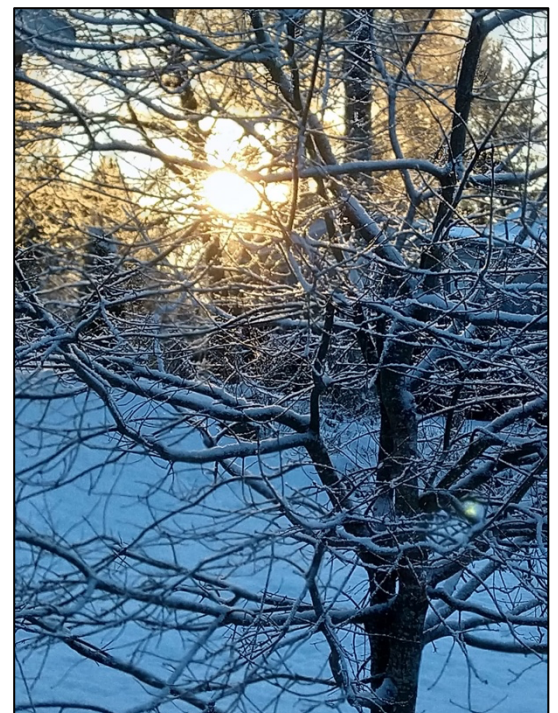
Heräsin tämän meidän perheemme pienen DNA-projektin kautta laajemminkin pohdiskelemaan sukututkimuksen ja sukutiedon kiinnostavuutta nykynuorison keskuudessa. Nykypäivänä olisi kovin vaikea kuvitella nuorta, joka ei erityisesti ole kiinnostunut historiasta, tutkimassa perinteisiä sukututkimuksen lähteitä. Sen sijaan netistä tilattavat DNA-testit ja netistä löytyvät sukuaineistot, jotka saadaan kätevästi omaan kännykkään tai tabletille hetkessä näyttävät kiinnostavan huomattavasti enemmän.

Mikäpä siinä, kyllähän tällainen vanhemman polven sukuharrastajakin nauttii siitä nykyajan tietotekniikan tuomasta helppokäyttöisyydestä sukutiedon kokoamisessa sekä visuaalisesta näyttävydestä aineiston esittämisessä. Olisikohan asia niin, että omien juurien selvittäminen on kuitenkin ihmiselle jonkinlainen ”universaali perustarve”. Kysymykset siitä kuka olen, mistä tulen ja mihin olen menossa, lienevät myös nykynuorille askel sukutiedon keräämiseen ja omiin sukujuuriinsa tutustumiseen.

Nykyaikaiset välineet tekevät asian helpommin lähestyttäväksi ja antavat mahdollisuuden nopeammalle asioiden selvittämiseksi kuin aiemmin. Nykynuoria ei välttämättä myöskään kiinnosta aivan samat näkökulmat kuin aiempaa sukupolvea. Nykyään näyttää kiinnostavan ”globaali näkökulma” eli miten omat sukujuureni asemoituvat muiden maiden ihmisiin (eläviin). Nykynuorille ei välttämättä enää pelkkä vanhojen kirkonkirjojen luoma sukupuu riitä, vaan halutaan selvittää sukujuuria maailmanlaajuisessa viitekehäksessä. Samoin kuten ”somesakin” nykyään toimitaan, kun kavereita voi olla ympäri maapalloa.

Rauhallista Joulua ja Hyvää Uutta Vuotta toivottaen,

Janne Mykrä

Itsenäisyyspäivän aurinkoa Riihimäellä

MYKRIEN SUKUJUHLAT NOORMARKUSSA 2022

Teksti: Juhana Mykrä. Kuvat: A. Ahlström Kiinteistöt Oy/Ahlströmin ruukit

Niin siinä kävi, että aiemmin jo pariin kertaan koronakurimuksen vuoksi siirrettyä Kannaksen Mykrien sukutapaamista joudutaan jälleen kerran siirtämään. Uudeksi kokoontumispäiväksi on nyt päätetty lauantai **3.9.2022**, paikkana Ahlströmin ruukki Noormarkussa.

Ennen varsinaista juhlaa kokoonnutaan Noormarkun kirkolle, jossa on opas paikalla kertomassa Hiitolan kirkosta pelastetusta esineistöstä. Kannaksen Mykrät -sukuseura ry:n sääntömääräinen vuosikokous on klo 11 ruukissa, jonka jälkeen tarjoillaan juhlalounas seisovasta pöydästä.

Pääjuhlassa on mielenkiintoista ohjelmaa, mm. uuden sukuteoksen julkaisu ja arpajaiset. Hallitus ottaa mielellään vastaan ohjelmaideoita: **lähetä vinkkisi sihteerille** (yhteystiedot sivun 2 tietolaatikossa).

Osallistumismaksu n. 50 € sisältäen ruukin maittavan buffet-lounaan (alkuruokapöytä, pääruoka, kahvi ja jälkiruoka) ja iltapäivän kahvitorin. **Ennakkoilmoittautumiset 31.1.2022 mennessä sihteerille** (ei sitova).

Tarkemmat tiedot ilmoittautumisesta ja järjestelyistä sekä kutsu vuosikokoukseen postitetaan kevään jäsenkirjeessä. Seuraa myös uutisointia sukuseuran nettisivuilla www.mykrat.net

klo 10.00 Opastettu kierros Noormarkun kirkolla

klo 11.00 Vuosikokous Noormarkun Klubilla

klo 12.00 Buffetlounas Noormarkun Klubilla

klo 13.00 Sukujuhla: puheita, musiikkia, arpajaiset, uuden sukuteoksen julkaisu

klo 14.30 Ruukin kahvitori katettuna

klo 15.00 Tutustuminen esim. Ahlström Voyage -näyttelyyn, Makkarakosken Sahamusoon ja Villa Maireaan (lisämaksu)

Noormarkun ruukki on yksi Suomen suurimmista ja näyttävimmistä ruukkialueista. Alueella on paljon nähtävää ja koettavaa.

<https://www.ahlstrominruukit.fi/noormarkku/ruukki-info/>

MYKRIEN JULKAISUT TIETOSUOJAA KUNNIOITTAEN

Teksti: Juhana Mykrä, sukuseuran sukututkija, jäsenlehden päätoimittaja ja taittaja, juhana.mykra(at)gmail.com

Mykrät Karjalankannakselta -sukukirja julkaistiin 2010 sukuseuramme kustantamana painettuna kirjana. Sukuseura julkaisi 2014 lisäksi sisällöltään päivitetyn version CD-levyjakeluna. Kumpaakaan ei enää ole myytävänä, mutta printtijulkaisun voi lainata Porin maakuntakirjastosta tai Karjalan Liiton kirjastosta tai tilata kaukolainana vapaakappalekirjastoista [[linkki](#)].

Yli 600-sivuisessa sukukirjassa on laaja osio, joka kattaa lähes 900 perhetaulun luettelon hakemistoinen Mykrä-suvun kantavanhempien jälkeläisistä. Massiivisen sukukirjan nykypolvia koskevat henkilötiedot eivät luonnollisestikaan ole enää kailta osin ajan tasalla. Suvussamme on vuosikymmenen aikana koettu lukuisia onnen hetkiä uusien parisuhteiden, lasten syntymisten, koulutuskintoihin ja ammatteihin valmistumisten johdosta. On saatu uusia vastuita työelämässä tai luottamustehtäviä esim. yhdistyksissä. Keskuudestamme on myös poistunut sukulaisia, joita kaiholla muistellemme. Osa näistä henkilötahtumista on julkaistu jäsenlehden *Mykrän suvussa tapahtuu* -palstalla, mutta merkittävä osa on kantautunut vain lähisuvun tietoisuuteen, vaikka sanonta kuuluu, että ”*jaettu ilo on paras ilo*”.

Yhdessä eletty ja jaettu kokemus voi parhaimmillaan olla yhteisyyden ja eheytyksen tunnetta kohottava elämys, joka erityispiirteineen paitsi lisää tietoisuutta suvustamme, niin samalla myös tiivistää sukulaisten keskinäisiä sidoksia. Nämä ovat myös – vähintäänkin välillisesti – niitä tavoitteita, joita varten sukuseuramme on perustettu.

Kannaksen Mykrät -sukuseura ry:n säännöissä kuvaillaan sukuseuran tarkoitus, joka on selvittää suvun vaiheita ja historiaa, vaalia suvun perinteitä ja edistää yhteenkuuluvuuden tunnetta jäsentensä keskuudessa. Erikseen on lueteltu ne tavoitteet, joihin sukuseura toiminnallaan pyrkii. Näistä nousevat esille luettelon (eli rekisterin) pitäminen suvun jäsenistä, sukutietouden kerääminen ja arkistointi, suvun vaiheiden selvittäminen, tutkimustyön tulosten jakaminen sukulaisille ja julkaisu-toiminta.

Itselleni on harrastajasukututkijana ja digitaalisen sukututkimuksen opettajana langennut yhdistyksessämme sukututkijan rooli. Olen saanut toimia neljännesvuosisadan mittaisen rupeaman (puolet elämästäni) sukututkimuksen saralla, ja samalla seurannut sukututkimistoimialan kehittymistä ja kipuilua tiukentuissa tietosuojahaasteissa samalla, kun toisaalla vaikkapa sosiaalisen median myötä on ollut käynnissä avoimuuden ja jakamisen kulttuurin kehittämisprosessi.

Kokemuksiini perustuen voin hyvällä sydämellä väittää sukuseuramme olevan varsin vastuullinen toimija edellä mainittuun kokonaisuuteen liittyen. Sukuseura tukeutuu toiminnassaan lakeihin ja säädöksiin kunnioittaen sukulaisten tietosuoja ja henkilötietojen käsittelyyn liittyviä toiveita. Sukututkimustiedon kerääminen on tietosuojalain puitteissa tapahtuvaa yhdistyslain mukaista toimintaa, johon lähtökohtaisesti jo sukuseuramme säännötkin velvoittavat, kuten edellä totesin.

Sukuseura on laatinut tietosuojaselosteet sukuseuran jäsenrekisteristä ja sukututkimusrekisteristä. Selosteiden taustalla ovat asetusten ja lakien edellyttämät velvollisuudet rekisterinpitäjälle, mutta toisaalta myös rekisteriin kuuluvien oikeuksien tiedostaminen ja kunnioittaminen. Selosteissa todetaan, että rekisterien tietoja käytetään vain siihen tarkoitukseen, mitä varten ne on kerätty, ja viitataan myös siihen, että kerättyjä tietoja ei luovuteta ulkopuolisille.

Printtimuotoisen sukujulkaisun osalta julkaisutoiminta on tietosuojalakiin perustuen vapaammin toteutettavissa. Toisaalta sähköinen julkaisumuoto tarjoaa nopeamman reitin päivittää sisältöä, ja tiedot voi esittää käyttäjän – siis lukijan – kannalta, mielekkäämmässä ja näyttävämmässä muodossa; esimerkiksi kaavioihin saadaan laajuutta, syvyyttä ja vuorovaikutteisuutta.

Suomen sukututkimusseuran tietosuojaohjeistus julkaisutoiminnan tukena

Olin hiljattain asiantuntijavieraana sukuseuramme hallituksen syyskokouksessa, jossa esittelin Mykrien sukujulkaisuhanketta edellä mainittujen haasteiden näkökulmasta. Suomen Sukututkimusseuran hallituksen 19.10.2021 hyväksymä tuore tietosuojaohjeistus ohjaa vastuulliseen henkilötietojen käsittelyyn sukututkimuksessa. Ohjeistuksessa kerrotaan, kuinka Euroopan unionin 2016 hyväksymää yleistä tietosuoja-asetusta sovelletaan erilaisissa sukututkimustilanteissa.

Kannaksen Mykrät -sukuseuran hallitus päätti kaikilta osin noudattaa ko. tietosuojaohjeistusta. Samalla päätettiin jakaa sukujulkaisu kahteen erilliseen osaan: 1) **digijulkaisu**, jossa julkaistaan päivitetyt ja uudet tietoartikkelit sekä **kuolleiden sukulaisten tiedot**, ja 2) **painettu sukukirja**, jossa julkaistaan päivitetyt tiedot Kannaksen Mykrien **nykypolvista**.

Mykrien sukujuhlissa 2022 syksyllä on tarkoitus siis julkistaa kaksi sukuteosta. Digitaalisesta julkaisusta rajataan pois elävien sukulaisten henkilötiedot tietosuojaohjeistukseen tukeutuen. Vuonna 2010 julkaistun painetun sukukirjan artikkelit liitetään digikokonaisuuteen päivitettyinä. Myös uusia artikkeleita on tekeillä.

Sisällöltään rajatun digijulkaisun lisäksi sukuseuran tarkoituksena on julkaista myös erillinen painettu julkaisu perhetaulujen osalta. Printtijulkaisuun kootaan päivitetyt tiedot erityisesti nykypolvista. Vaikka tähän painettuun teokseen ei varsinaisesti henkilöiden suostumusta tarvitakaan, niin sen voi käydä antamassa erityisesti muita julkaisuja varten.

Sukutietojen antaminen sukututkimusrekisteriä ja/tai julkaisuja varten

Julkaisua varten päivitetään Mykrä-sukuun kuuluvien tietoja. Sukuseura on julkaissut netissä sukutietokyselyn, jonne syöteytiedot tallentuvat tiedonkeruuprojektin ajaksi suojatulle palvelimelle, josta ne siirretään pois Kannaksen Mykrien sukututkimusrekisteriin paikalliselle koneelle. Rekisterinhoitajana toimii sukututkija Juhana Mykrä.

Sukutietokyselyn linkkiä (ks. alla) on tärkeätä jakaa lähisuvun piirissä. Sukutietojen keräämisestä ja tekeillä olevista julkaisuista kannattaakin keskustella sukulaisten kanssa ja siten levittää informaatiota eteenpäin ja samalla kannustaa sukulaisia osallistumaan tietojensa päivittämiseen. Kannattaa varmistaa, että vähintäänkin perheen perustiedot ovat ajan tasalla.

Uuden sukutiedon keräämisen rinnalla sukulaiset voivat pyytää tarkastamista varten otteen sukututkimusrekisterissä jo tallessa olevista tiedoista. Uudet ja muuttuneet tiedot kannattaa ilmoittaa rekisteriin heti. Se käy helposti nettilomakkeen avulla.

Perustietojen lisäksi on toiveena saada kerättyä myös elämäkertatietoa ja julkaista sitä siinä laajuudessa kuin se on suostumusten ja tietosuojaohjeistuksen mukaan mahdollista. Luettelo menneiden sukupolvien edustajista tai pelkkä elossa olevien nimitieto ei välttämättä palvele sukututkimuksen tarpeita riittävästi, eikä pelkistetty data ole niin kiinnostavaa luettavaa kuin ihmisten elämänkaareen liittyvät tiedot tarinoineen. Tietojen julkistamista voi halutessaan rajoittaa koskemaan esim. vain perustietoja kuten nimitiedot ja olennaisimmat päivämäärät.

Kannaksen Mykrien sukutietokysely netissä: <https://bit.ly/mykratsukutietokysely2022>

Voit itse vaikuttaa siihen, mitä tietoja sinusta ja perheestäsi on sukurekisterissä. Sukuseura ei julkaise yhteystietojasi eikä ns. arkaluonteisia tai salassa pidettäviä tietoja. Yhteystietojasi tarvitaan vain yhteydenpitoa varten. Henkilötietojen käsittelyssä punnitaan eettiset asiat tapauskohtaisesti ja muutenkin toimitaan hienotunteisesti toiveitasi huomioiden.

- Voit tarkistaa sukurekisterissä olevat tietosi. Ota yhteys sähköpostilla: [juhana.mykra\[at\]gmail.com](mailto:juhana.mykra[at]gmail.com)
- Kannaksen Mykrät -sukuseura ry:n tietosuojaseloste: <https://bit.ly/tietosuojaselostemykrat>
- Suomen tietosuojalaki 2018: www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2018/20181050
- Suomen Sukututkimusseuran tietosuojaohjeistus: www.genealogia.fi/tietosuojaohjeistus

MITEN KÄY KOTISEUTUMATKOJEN ENSI KESÄNÄ?

Teksti: **Timo Mykrä**, sukuseuran sihteeri, perhe 714 sukukirjassa (ANTREA). Kuva: **Elizabeth Brockway**/The Daily Beast.

Karjalaiset ovat kärvistelleet kaksi vuotta ilman vuosittaisiksi perinteiksi tulleita kesäisiä kotiseutumatkkoja. Korona nostaa päätään meillä Suomessa ja Euroopassa. Neljäs aalto laineilee ja tilanne elää koko ajan, uusia variantteja ilmestyy ja tulevaisuus on arvaamaton. Venäjän tilanne on ollut huolestuttava jo pitkään. Tänä vuonna ennätykset on kirjattu uusiksi niin sairastuneitten kuin menehtyneitten osalta.

Ensi kesää ajatellen tilanne näyttää huonolta. Suomen ja Venäjän väliset maaraja-asetat ovat olleet suljettuina kohta kaksi vuotta. Kotiseutumatkkojen järjestäjät ovat kyllä koonneet matkoja ensi kesäksi, mutta niiden ympärillä pyörii suuri kysymysmerkki. Karjala-lehden kolumnisti tietokirjailija Risto Uimonen kirjoittaa jo lähes varmasti, että kolmas karanteenivuosi on tulossa.

Suomen ja Venäjän presidentit olivat tapaamisessaan lokakuussa samaa mieltä siitä, että matkailua pitäisi päästä avaamaan. Junaliikenne Pietariin ja Moskovaan pyritään saamaan raiteille vielä tämän vuoden loppuun mennessä. Presidenttien vaaleista voitiin kuitenkin lukea, että molemmat suhtautuivat siihen varsin epäillen.

Karjalaisilla suku- ja pitäjämargkinoilla marraskuun lopulla 2021 käytäväkeskusteluissa puitiin tilannetta. Viipuriin yhteydessä ollut tuttu kertoi, että tilanne on siellä erittäin huono. Viipurin sairaaloihin ei oteta koronapotilaita, vaan heitä hoidetaan muualla mm. Koivistolla. Karjalaisiin kesäjuhliin sen sijaan uskottiin vankasti: jos ei päästä Karjalaan, niin toivottavasti Raumalle.

Facebookin Viipuri-ryhmässä ilmoitetaan ajankohtaisia koronalukuja Karjalankannakselta. Tämä tilasto on tehty 19.11.2021. Suluissa ovat viime vuoden marras-joulukuuhun mennessä koronaan sairastuneiden lukemat.

Koronatilastoja alueittain molemmin puolin rajaa. Asukasluku- ja aluetiedot: Wikipedia.fi. Kartat: Google.fi

Suomen tasavalta 174 823 (29 572), asukasluku 5 559 851 (v. 2021)			
Etelä-Karjala 2491 (182) asukasluku 128 756		Kymenlaakso 3156 (451) asukasluku 173 388	
Imatra 465 (33) asukasluku 26 329	Lappeenranta 1756 (111) asukasluku 72 288	Kouvola 1495 (259) asukasluku 81 778	
Venäjän federaatio 9 257 068, asukasluku 145 953 240 (v. 2020)			
Karjalan tasavalta 80 264 (19 641) asukasluku 643 548	Leningradin alue 85 978 (19 083) as.luku 1 716 868 (v. 2015)	Viipurin piiri 8 223 (1 732) as.luku 204 788 (v. 2015)	Käkisalmen piiri 3 407 (900) as.luku 63 041 (v. 2015)
Viipurin ja Käkisalmen piirit (Karjalankannas) yhteensä, 11 630 (2 502), asukasluku 267 829. Vertailun vuoksi Etelä-Karjalan maakunnassa 10.12.2021 oli 2 893 (274) ilmoitettua tartuntaa, asukasluku 128 756.			

HIITOLAN PITÄJÄSEURAN MATKASSA KANNAKSELLE 2022

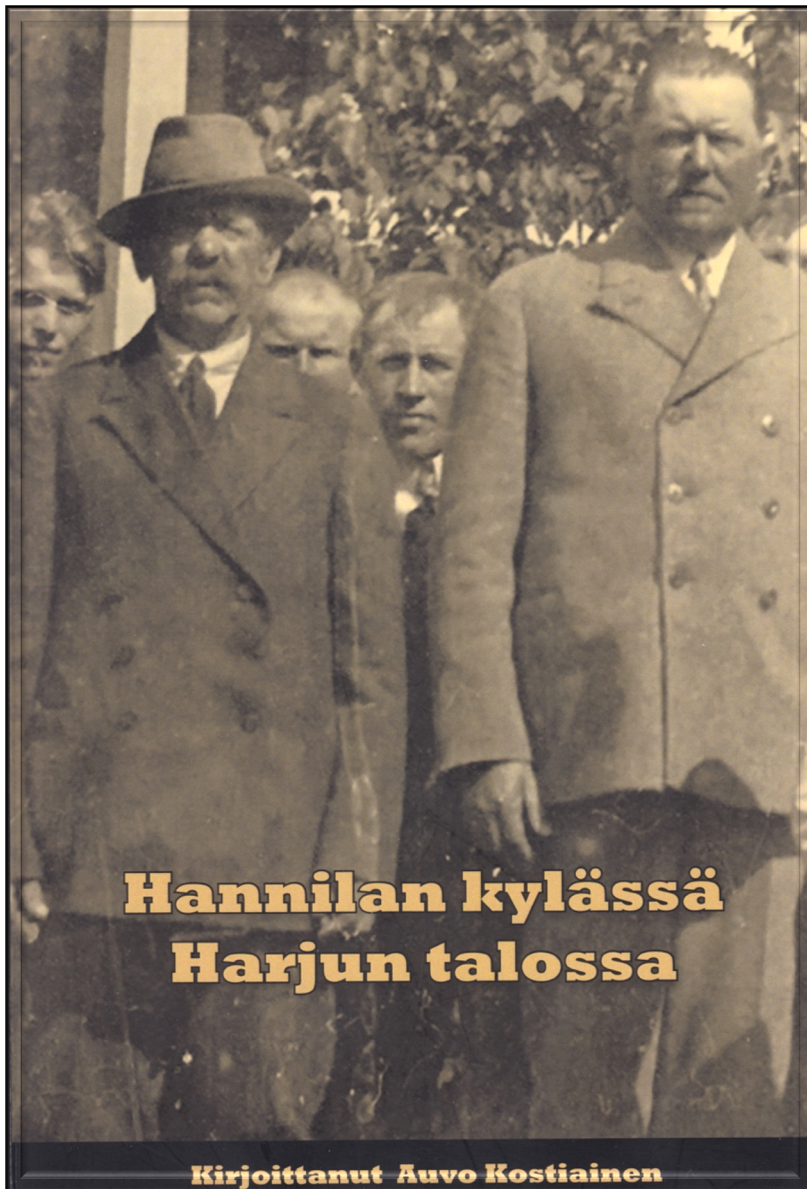
Teksti: **Teuvo Mykrä**, hallituksen jäsen, perhe 354 sukukirjassa (HIITOLA 2)

Soittelin Hiitolan Pitäjaseuran puheenjohtajalle Raija Laaksoselle vuoden 2022 kotiseutumatkkoista. Hiitolan pitäjaseura järjestää kyseisiä matkoja yhteistyökumppaninsa Keskimatkojen kanssa. Raija kertoi, että ensi vuoden matkojen toteutuminen on hyvin epävarmaa tämänhetkisen koronatilanteen vuoksi. Pitäjaseuralla on kuitenkin alustava varaus matkan järjestämiseen 10.6. – 13.6.2022. Matkalle olisi lähdössä kaksi linja-autoa riippuen ilmoittautuneiden määrästä. Tilanne varmistuu lähempänä matka-ajankohtaa. Kannaksenmatkan toteuttajana on siis Hiitolan pitäjaseura, eli tiedustelut ja ilmoittautumiset pitää tehdä Raija Laaksoselle [raija.laaksonen@dnainternet.net].

ESITTELYSSÄ UUSI KIRJA KOSTIAISEN SUVUSTA HANNILASSA

Teksti: **Timo Mykrä**, sukuseuran sihteeri, perhe 714 sukukirjassa (ANTREA)

Kirjan kanssa Tahvo Kostiainen (vas.) ja Otto Eriksson (lanko) noin v. 1915–1920 Antrean Paukkulassa. © Seppo Kostiainen

Auvo Kostiainen antaa kirjassaan sukuhistorian ohella viitteitä pitäjän elämänmenosta. Suurvaltopoliittikkakin vaikutti pieneen Hannilaan. Alue on ollut Ruotsin tai Venäjän valta-alueena. Suuri Pohjan sota 1721 jakoi Jääsken kahtia. Kihlakunnan länsiosa jäi Ruotsin puolelle ja ns. Vanha Suomi, johon Antrea ja Hannila kuuluivat, liitettiin Venäjään. Elämä, työtavat ja kansankulttuuri jatkoivat kuitenkin tuttuja latujaan. Muutosta oli paikallishallinnossa, jossa uutena tekijänä tuli kylänvanhin nimismiehen avuksi. Väestö oli suomalaista ja pysyi luterilaisena. Oikeuslaitos säilyi ennallaan ja suurin muutos lienee ollut veronkantajan vaihtuminen.

Kuolinsyiden kirjaamisesta saadaan osviittaa Antrean terveysoloista 1800-luvulla. Kätkytkuolemia oli paljon, noin neljännes vastasyntyneistä menehtyi. Yleisimpiä kuolinsyitä olivat keuhkotauti, näivetyks, veriyskös, tulinen kuume, pistos, rintakuume, vesitauti, hengenahdistus, keltatauti ja keripukki. Kirjaukset eivät anna nykyaikaan verrattuna todellista kuvaa, sillä samaan ryhmään on laitettu useita sairauksia. Kirjaus haudattujen luettelossa perustui 1930-luvun puoliväliin asti pitkälti omaisten antamaan oirekuvaukseen tai papin kuolinvuoteella tekemään arvioon.

Hannilan vuoden 1777 verollepanokartasta saadaan tietoa taloista, maista ja metsistä. Tehtävän suorittaneet maanmittarit arvioivat niitä varsin kriittiseen sävyyn. Hannila ei ollut poikkeus, vaan niin meneteltiin muuallakin. Venäjän lahjoitus-maajärjestelmä ei vaikuttanut paljon Antreassa, joten sen epäkohdilta vältyttiin. Hannilan talot (eli maatilat) olivat Kostiaisen,

Antrean Hannilan kylästä on ilmestynyt uusi kirja: *Hannilan kylässä Harjun talossa*. Järjestyksessään kolmas teos käsittelee Kostiaisen suvun vaiheita 1600-luvulta toiseen maailmansotaan Harjun talossa. Kirjoittaja emeritusprofessori **Auvo Kostiainen** on ollut yleisen historian oppituolin haltijana 1999–2014 Tampereen ja Turun yliopistoissa.

Kostiaisen suvusta ei ole tehty kattavaa sukututkimusta. Kostiaisen suvun juuret pystytään kuitenkin sijoittamaan 1500-luvun keskivaiheille. Vanhoja asiakirjoja on vähän ja luotettavaa tietoa on vaikea saada.

Kostiaiset ovat mitä ilmeisimmin lähtöisin Kostialan kylästä Jääskestä. Asiakirjojen perusteella Kostiaiset tulivat Hannilaan todennäköisesti vuonna 1669. Hans Hanssonin eli Hannu Hannisen talo siirtyi suvulle 1670-luvulla. Tilaa hallitsi ensin Juho Simonpoika Kostiainen (s. 1618).

Juho Simonpojan jälkeen isännäksi astui Heikki Laurinpoika (1647–1697). Hän tuli vävyksi taloon, avioitui Juho Simonpojan tyttären Riitan kanssa ja otti talon nimen Kostiainen omakseen. Tämä oli vävyillä yleinen tapa. Kirjoittaja Auvo Kostiainen on suoraa isälinjaista sukua Heikki Laurinpojasta lähtien

1690-luvun suuret kuolonvuodet koettelivat Antreaa ja Hannilaa. Ilmastonvaihteluun vuoksi sadot jäivät pieniksi tai tuhoutuivat kokonaan. Laajassa Jääsken kihlakunnassa, johon Antrea tuolloin kuului, jouduttiin uhreja hautaamaan joukkohautoihin. Lapsia menehtyi paljon. Nälkä vei Juho Simonpojan lesken Anna Urbansdotterin. Perheen asema on ollut kylässä ilmeisen suuri, sillä leski haudattiin kirkon lattian alle.

Viimeisenä Kostiaisista Harjun taloa isännöi kirjoittajan isoisä Tahvo Tahvonpoika (1865-1922). Hänen puolisonsa mukana sukuun tuli varsinaisuomalaisista verta. Anna Serafian isä Enoch Eriksson oli lähtöisin Piikkiöstä ja päätyi monien vaiheiden jälkeen Antrean Paukkulaan.

Haukka ja Hanninen. Kylän väkimäärä oli 96 henkeä. Kostiaisen taloudessa väkeä oli 34 henkeä, Haukassa 35 ja Hannisen talossa 27. Kostiaiset muodostivat yhden talouden, jossa oli seitsemän avioparia. Tämä muodosti eräänlaisen karjalaisen suurperheen, jollaiseen Jääskessä näyttää olleen vahva perinne.

Talot olivat melko varakkaita karjan suhteen. Kylän kolmessa talossa oli hevosia 23, lehmiä 43, vasikoita 51 ja lampaita 64. Maata taloilla oli paljon, mutta se ei maanmittarien mukaan ollut hyvää viljelyyn. Suurin osa maasta oli metsää, josta kaskimaata oli paljon. 1700-luvulla vallalla oli kaskitalous.

Hannila I:n eli Harjun talon elämää voidaan tarkastella perukirjoja tutkimalla. Juhana Tahvonpojan (1819–1869) jälkeensä jättämän omaisuuden luettelo oli melko pitkä. Se oli jaettu alakohtiin ”*Waskii*” (mm. viinapannu, kuparipannu), ”*Malmii ja Rautaa*” (maatalouden tarvekaluja), ”*Puukaluja*” (mm. tynnyrit, tiinut), ”*Ajokaluja*” (kärryt, reet, valjaat), ”*Kalanpyydykset*” (merrat, rysät, verkot, osuus nuotasta), ”*Eläimet*” (hevoset, lehmät, lampaat, siat), ”*sen vainaan vaatteet*” ja ”*Saamiset*”. Erityistä huomiota kiinnittää kohta ”*Saamiset*”. Oliko Juhana Tahvonpoika toiminut kylän ”pankkiirina”, kun saatavaa oli 29 henkilöltä? Perinnönjaossa sovellettiin mieslinjaa. Esimerkiksi vainajan veljet saivat enemmän kuin omat tyttäret.

Tilojen lohkominen oli yleistä. Harjun talo lohkottiin useaan otteeseen kuten myös 1854 syntyneet kuusi tilaa. Viimeinen jako merkittiin rekisteriin 1944. Alkuperäisestä Kostiaisen talosta syntyi kaikkiaan 65 maatilaa. 1900-luvulle tultaessa kaikki Kostiaisen maat olivat muuttuneet omiksi verotiloiksi. Lohkomisiin vaikuttivat maaseutuväestön rakenteellinen muutos, väkiluvun kasvu ja talon jakaminen perillisten kesken.

Elämä kulki tuttuja uomiaan Harjulla. Harjun talon viimeiset Kostiaiset ahkeroivat. Tahvo Tahvonpoika viljeli maata ja Serafia Enokintytär hoiti taloutta. Lapsia tuli lähes vuosittain. Karjalan radan valmistuminen 1892 muutti kylän elämän. Halkoja vietiin Pietariin ja aseman viereinen ”*laani*”, josta halkoja lastattiin, oli käydä ahtaaksi. Puuta vietiin myös Viipuriin teollisuuden tarpeisiin. Se nosti metsän arvoa. Rata vilkastutti kylän elämää kaikin tavoin. Aseman seudusta muodostui kylän keskus ja sosiaalisen elämän näyttämö. Osuuskauppa, osuuskassa ja yksityinen Armisen kauppa olivat aseman välittömässä läheisyydessä. Henkinen elämä vilkastui. Evankelinen liike sai jalansijaa. Väkeä kokosivat myös työväenyhdistys sekä nuorisoseura. Hannilan naiskuoro menestyi kylän ulkopuolellakin. Kesäasukkaita tulvi kylään, seutu oli kaunista ja yhteydet Viipuriin olivat hyvät.

Harju oli yksi kylän keskeisistä tiloista. Talon isäntä Tahvo oli hevosmies ja menestyi varsanäyttelyissä. Kirjoittajan mukaan hänen heikkoutensa olivat nopeat hevoset ja ajoittainen alkoholin käyttö. Kerran reissulta palatessaan hän jäi hevosineen junan alle Kavantsaaren ja Hannilan välillä. Hevonen menehtyi, mutta isäntä selvisi ihmeen kaupalla loukkaantumatta. Jopa pullot säilyivät ehjinä. Tapauksesta uutisoitiin lähes kaikissa Viipurin lehdissä 2/1906.

Tahvo asioi Viipurissa. Myytävää olivat maataloustuotteet, halot ja heinä. Eräällä matkallaan hän tapasi junassa liikemies Johannes Räcköläisen. Jutustelulla oli kohtalokkaat seuraukset, sillä se eteni aina maatilakauppoihin. Tahvo ajatteli, että suurempi tila takaisi lapsille paremman tulevaisuuden.

Hannilan perintötila oli kuitenkin melko vauras eikä puutetta ollut. Kaiken kaikkiaan elämä Hannilassa oli mallillaan 1900-luvun alussa. Se oli turvallinen ja viihtyisä asuinpaikka ja suotuisa kasvuympäristö lapsille. Saiko kauppamies Tahvon pään kääntymään kohti vielä parempaa?

Harjun talo vaihdettiin Tohmajärvellä sijaitsevaan Niemelän hoviin. Kauppa toteutui vuonna 1912, ja muuttokuorma lähti Pohjois-Karjalan. Tahvolle koitunut väliraha oli suuri. Hän ei ollut tottunut tämän suuruusluokan kauppoihin, ja kokenut liikemies Räcköläinen laati tiukat ehdot. Tätä Tahvo ei täysin ymmärtänyt ja hänen oma taloussuunnitelmansa oli epärealistinen.

Tahvo perusti taloutensa pitkälti sopimuksessa mainittuun metsän myyntiin, mutta metsän arvo osoittautui arvioitua pienemmäksi, eikä sitä saanut myydä ilman toisen osapuolen lupaa. Tahvo ei selvinnyt maksuista. Asiaa puitiin oikeudessa, jossa Tahvo yritti purkaa kaupan. Se ei onnistunut ja pian oli edessä pakkohuutokauppa, jo seuraavana vuonna eli 1913.

Kova liikemaailma, sen realiteetit sekä lakipykälien ehdoton noudattaminen veivät Tahvolta niin Hannilan Harjun perintötilan kuin vaihtokaupassa hankitun uuden omaisuuden. Rahapulassa Tahvo rikkoi tietoisesti kauppavälikirjan ehtoja ymmärtämättä mitä siitä seuraisi. Kostiaisen suurperhe joutui mieron tielle. Toisen tappio on toisen voitto. Liikemies Räcköläinen osti pakkohuutokaupassa Niemelän hovin saaden haltuunsa molemmat kaupassa olleet kohteet.

12-henkinen Kostiaisen perhe muutti Räisälään. Pudotus oli raju, kartanosta laskeuduttiin mummonmökkiin. Yksi huone jaettiin mummon ja suurperheen kesken. Tahvo hankki tienestiä ratatöissä ja Kristiina Serafia kiersi eri paikoissa ruokaa hankkimassa. Yksi lapsi oli vielä tulollaan. Kristiina kuoli synnytykseen vuonna 1918. Lapsi, kirjoittajan isä, selvisi elämään. Pienimmät lapset (5) laitettiin lastenkotiin Tohmajärvelle. Tahvon terveys reistaili ja hän menehtyi vuonna 1922. Kymmenen lasta jäivät orvoiksi.

Harjun talo 1920-luvulla. © Eeva Härö

Tahvon ja Kristiinan jälkeläiset selvisivät aikuisikään yhtä lukuun ottamatta. Sitkeydellä ja keskinäisellä avulla selvittiin tulevista vaikeuksista. Koettelemukset, sodat ja evakkoreissut eivät lannistaneet sisaruksia. Kaikki löysivät paikkansa yhteistä isänmaata rakentamaan.

Kirja on hyvä lisä Hannilan ja Antrean kirjallisuuteen. Sukuselvitysten lisäksi kirjassa on hyvää ajankuvaa. Henkilöt kantavat aikansa tapoja ja kulttuuria, elävät kulloistenkin yhteiskunnallisten ja luonnon olojen keskellä, sopeuttavat ja kehittävät kulttuuriansa ajan virrassa. Kirjoittaja kuvaa yhteiskunnallisia oloja ja elämänmenoa, vetää johtopäätöksiä ja tutkijan silmällä perustaa tekstinsä faktoihin. Henkilöhistoria on aina myös yksilökohtaista, persoonallista ja ainutkertaista.

Mielenkiintoani kirjaa kohtaan lisäsi se, että isäni suku on lähtöisin Hannilasta. Sivuilla tuli vastaan tuttuja paikkoja, taloja ja henkilöitä. Koska piirit ovat pienet, tulee väkisinkin joku yhteys Mykrä-sukuun. Harjun viereisellä tilalla Harjulassa työjohtajana oli Oskar Kaapronpoika Kovanen, jonka puoliso oli **Anna Maria Mykrä** (perhe 14 sukukirjassa). Anna oli syntynyt Jääsken Pelkolassa. Perheessä oli kolme lasta.

Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran kansarunousarkistoon paljon kansanperinnettä tallentanut **Anni Helena Mykrä** o.s. Kauppinen oli Anna Maria Mykrän veljen **Juho Edvard Pekanpojan** (s. 7.7.1898) puoliso (perhe 17 sukukirjassa).

Oskar Kovasen poika Eino jatkoi isänsä jälkeen työnjohtajana Harjulassa. Eino Hjalmar Oskarinpoika Kovanen oli tätini **Taimi Maria Juhontytär Mykrän** (s. 26.10.1910) puoliso (perhe 690 sukukirjassa).

Kostiaisen jälkipolvista Matti Tuomaanpoika Kurjen tytär **Hilkka Helena Kurki** (s. 27.6.1920) avioitui setäni **Johannes Mykrän** (s. 8.7.1915) kanssa (perhe 698 sukukirjassa).

Harjun talo v. 2015. Alkuperäinen talo tuhoutui sodassa. Samalle paikalle rakennettiin uusi, eri tyylinen rakennus. Ilmeisesti vanhan talon perustuksia käytettiin uudisrakennuksessa. Kotikuusi on edelleen paikallaan. © Timo Mykrä

KUN HOUSUT REPEŠIVÄT

Teksti: Raija Pasanen (o.s. Ryösä), sukuseuran hallituksen jäsen, perhe 407 sukukirjassa. Kuva: Teuvo Vartio

Mopomuisteloita käsittelevä radio ohjelma toi **Leena**-siskoni mieleen 60 vuotta sitten meillä kotona Mellilässä mopoon liittyvän tapauksen. Minullakin oli muistikuva siitä. Asuimme Vähäperän kylällä, josta asemalle oli 7 km ja Loimaan kauppaan 16 km ja sekin osittain peltotietä. Isämme oli ostanut Pyrkijä-nimisen mopon. Siihen aikaan meillä ei ollut muita kyytipelejä kuin hevonen, polkupyörä ja Pyrkijä-mopo.

Äidin serkku, **Teuvo Vartio**, tuli meillä käymään. Hän oli menossa Helsinkiin, Helsingin keskusvankilaan vartijakurssille. Teuvo asui Sukevalla ja toimi vanginvartijana. Hän oli hakenut ja hyväksytty Helsinkiin vartijakurssille. Kurssi kesti kolme kuukautta.

Kun omaa kulkuvälinettä ei ollut, matkat piti suorittaa linja-autolla ja junalla. Kun kaukaa Pohjois-Savosta lähdettiin liikkeelle, poikettiin samalla reissulla sukulaisissa. Menomatka kesti viikon. Koko perhe lähti Sukevalta kohti Evijärveä. **Kyllikki**-vaimo ja muutaman viikon ikäinen **Anne**-vauva jäivät sinne mummolaan Teuvon kurssin ajaksi.

Sieltä Teuvon matka jatkui Ulvilaan Mykrään sukulaisiin. Ennen Ryösään tuloa hän poikkesi vielä Urjalassa.

Parin päivän päästä matka jatkui Helsinkiin. Ensin piti päästä Loimaalle ja sieltä junalla Helsinkiin. Niinpä serkku hypäsi polkupyörän selkään. Isä oli kiinnittänyt muutaman metrin pituisen köyden polkupyörään ja veti pyörää mopolla matkan jouduttamiseksi. **Raili**-siskoni oli mopon tarakalla. Hänen oli tarkoitus tuoda polkupyörä takaisin. No, matka sujui joutuisasti, kunnes tultiin yhden ojan ylittävälle sillalle. Siinä pyörän ja mopon synkronointi jotenkin petti ja pyöräilijä kaatui pahasti. Suurin vahinko oli, että Teuvon housut repesivät.

Housun lahkeet olivat riekaleina. Nopea päätös: isän arkihousut vieraalle, ja isä otti repaleiset housut jalkaansa. Niinpä serkkupoika Helsingissä aloitti kurssin maalaisäynnän arkihousuissa, muuten kyllä tyylikkäänä. Osti sitten Helsingistä hienon puvun itselleen, että ei enää toista päivää tarvinnut rytkyissä olla. Kurssi tuli suoritettua.

Halusin varmistaa vielä tapahtumat. Koska Teuvo Vartio asuu nykyisin melkein naapurissa, oli helppo tavata muis-telemaan yhdessä tuota tapahtumaa.

Teuvo Vartio vanginvartijan asussa Sukevan keskusvankilassa v. 1964.

METSÄSTYSPERINTEEN SIIRTYMINEN MURROKSESSA

Teksti: **Sari Kangasniemi**, sukuseuran hallituksen jäsen, perhe 235 sukukirjassa (HIITOLA 1+2)

Kuva: **Kimmo Kangasniemi**, perhe 231 sukukirjassa (HIITOLA 1+2)

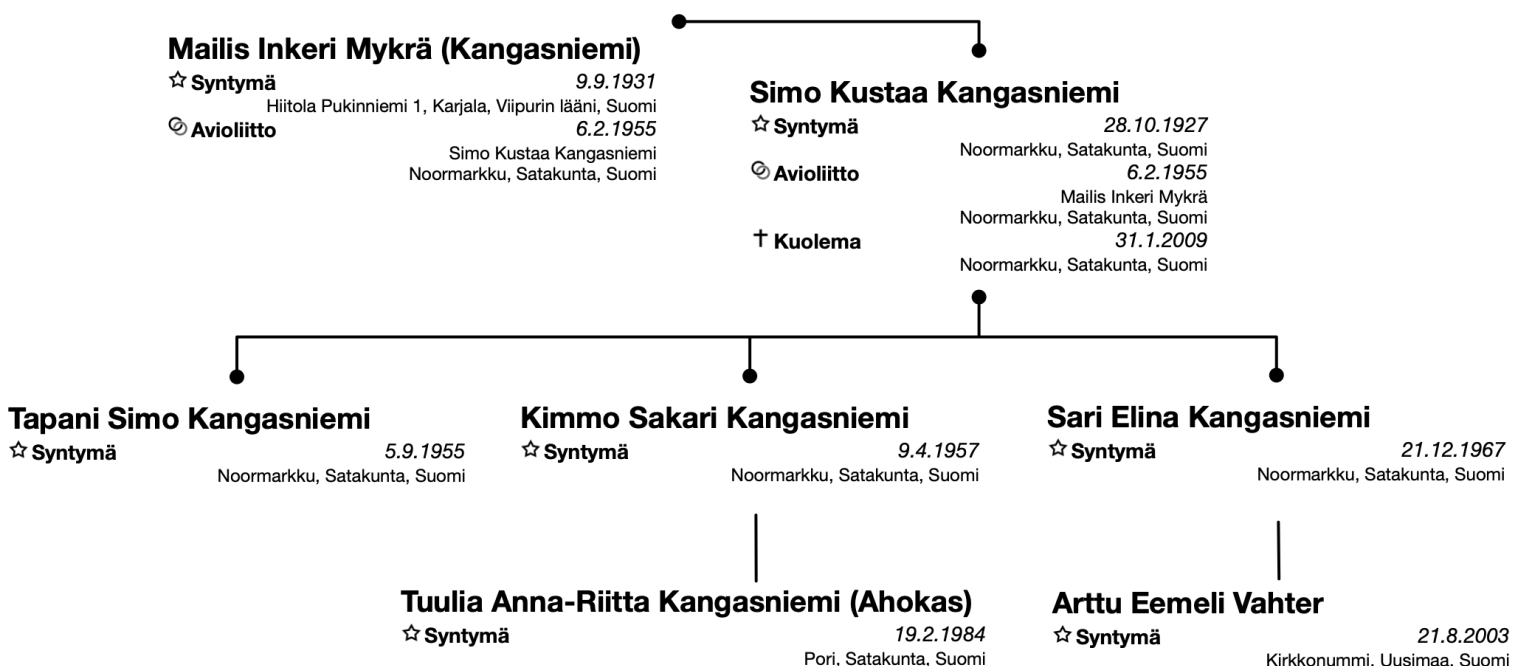
Metsästyksellä on pitkät perinteet ja se on aina ollut hyvin miehinen harrastus sekä viime vuosina yhä enemmän myös ikään-tyvien miesten laji. Aivan turhaan ei sanota metsästyseurojen ukkoutuvan. Riistakeskuksen mukaan eniten lajin harrastajia on 50–70-vuotiaissa miehissä ja metsästäjien keski-ikä on noin 50-vuotta. Keski-ikä näyttää myöskin nousevan vuosi vuodelta, ja monissa metsästyseuroissa kaivataan lisää nuorta polvea jalon harrastuksen pariin. Metsästysharrastus ei enää siirry isältä jälkikasvulle eikä kasvamista lajin pariin tapahdu maailman muutoksen myötä samalla tavalla kuin entisaikaan. Kiinnostusta saattaisi nuorilla lajia kohtaan olla, mutta luonteva polku metsästyksen salojen pariin puuttuu.

Vuoden 2020 tilastojen mukaan Suomessa oli 307 000 metsästyskortin lunastanutta henkilöä, joista noin 40 000 oli alle 29-vuotiaita ja noin 11 000 alle 19-vuotiaita. Alueellista vaihtelua esiintyy jonkin verran ja nuorten vähyys näkyy erityisesti niillä paikkakunnilla, joista nuoret siirtyvät muualle opiskelemaan. Metsästyseuroihin pääseminen ei ole myöskään aina aivan yksinkertaista. Seuroilla saattaa olla kirjoitettuja tai kirjoittamattomia sääntöjä seuran jäseneksi pääsyn suhteen.

Eräs nuoren polven harrastaja on 18-vuotias **Arttu Vahter**, joka on kulkenut **Kimmo**-enonsa mukana metsällä jo pienestä pojasta lähtien. Artun pappa **Simo Kangasniemi** metsästi aikoinaan kymmeniä vuosia ja oli aktiivinen Lassilan metsästysseuran jäsen toimien mm. hirvipäällikkönä sekä jäsenenä seuran ja riistanhoitoyhdistyksen hallituksissa. Arttu kuunteli papan juttuja lumotuneen ja ja kaikenlainen aiheeseen liittyvä aineisto Lassilan mummolassa ruokki entisestään kiinnostusta aiheeseen. Pappa ei enää tuolloin pystynyt korkean ikänsä vuoksi metsälle, mutta Kimmo otti Artun siipiensä suojaan opastaen häntä monessa käytännön asiassa, jotka eivät pelkästään rajoittuneet metsästykseseen. Mummolassa pikkupoikana vieraillessaan Arttu seurasi Kimmoa kuin varjo kysellen ja kuunnellen. Hän pääsi mukaan hirvimetsälle jo tosi pienenä koululaisena ja aikaiset aamuhämmäiset metsälle eivät tuottaneet läheskään yhtä paljon tuskaa kuin kouluaamut. Metsästysharrastuksen pariin pääsemisessä häntä ovat opastaneet myös **Tuulia**-kummi ja **Tapani**-eno.

Syksyisin hirvimetsällä kulkiessaan Arttu oppi luontevasti sekä metsästykseseen liittyvät toimintatavat että hirviporukan henkilöt. Muut metsästäjät ottivat hänet hienosti mukaan nuoresta iästä huolimatta. Pikkupoika ei luonnollisesti saanut vielä kantaa asetta, saati käyttää sitä metsällä, mutta oppia tuli kaikesta muusta toiminnasta kosolti. Ampumistakin hän toki pääsi harjoittelemaan valvotuissa olosuhteissa metsästyseuran ampumapaikalla.

Tekstissä mainittujen henkilöiden sukulaisuussuhteita. Artun äidin äiti **Mailis Kangasniemi** on sukuseuran kunniajäsen.

Arttu Vahter 17.10.2020 kaatamansa hirven kanssa, seuranaan Juho Isokallion omistama Ella-koira.

Vuosien vieressä Arttu tuli lopulta siihen ikään, että oli aika siirtyä seuraavalle tasolle, mikä tarkoitti metsästystutkinnon suorittamista. Arttu oli tuolloin 13-vuotias ja alkoikin kiivas etsiminen, missä pääkaupunkiseudulla voisi metsästäjätutkinnon suorittaa. Paikka löytyi lopulta ja samalla mielenkiinnosta ilmoitin itseni tutkintoon valmistavalle kurssille. Siellä istuimme Artun kanssa tarkkaavaisina muutaman illan ajan, ja lopulta kurssi päättyi kirjalliseen kokeeseen. Siinä tarkkaavaisuus pal-kittiin ja suoritimme 13.6.2016 kokeen hyväksytysti, vaikka ei aivan virheittä. Metsästäjätutkinto on kirjallinen koe, joka sisältää 60 kysymystä. Näistä 15 on lajintuntemustehtäviä ja loput sanallisia monivalintatehtäviä. Lajintuntemusosio tehdään tutkinnon aluksi ja siihen on käytettävissä aikaa enintään 15 minuuttia. Koko tutkinnon suorittamiseen on käytettävissä aikaa enintään 1,5 tuntia. Hyväksytyssä tutkinnossa saa olla enintään kahdeksan virhettä.

Tutkinnon suorittamisen jälkeen Artun metsällä liikkuminen jatkui samaan malliin kuin aiemminkin. Aika pian metsästyskortin saatuaan Arttu ampui ensimmäisen saaliinsa, joka oli kyyhkynen. Siitä saimme pienen, mutta maittavan kyyhkyspa-dan. Vuoden 2018 alussa Artun setä halusi siirtää vaarin vanhan haulikon ja pienoiskiväärin meidän perheemme haltuun ja siinä vaiheessa siirto tehtiin luonnollisesti minulle, koska olin perheen ainoa täysi-ikäinen metsästystutkinnon suorittanut henkilö. Ei muuta kuin tuumasta toimeen ja täyttelemään papereita ja suoltamaan niitä byrokratian rattaisiin. Papereita poliisille jätettäessä tein tietokoneella psykologisen testin, jossa kysyttiin mm. seuraavaa: "Oletko koskaan joutunut rehtorin tai johtajaopettajan puhuttelemaksi?" Arvatkaapa mitä vastasin? Seuraavassa vaiheessa tuli kutsu komisarion haastatteluun, jossa hän epäili, etten ollut juurikaan poistunut kotoani mihinkään. Tämä kommentti siitä syystä, ettei taustatiedoistani löy-tynyt mitään epäilyttävää merkintää edes sakoista ja sehän minua ja komisariota nauratti. Jossain vaiheessa päästiin

tekemään aseiden luovutuksesta viralliset paperit, jonka jälkeen aseet käytiin näyttämässä viranomaisille. Olihan se monivaiheinen prosessi. Artun täytettyä 15 vuotta hänelle haettiin rinnakkaislupa omistukseeni siirtyneisiin aseisiin samoin kuin myös Kimmo-enon metsästyskelpoiseiin aseisiin.

Loppukesästä 2018 Arttu suoritti metsästyslain edellyttämän ampumakokeen hirven- ja peuranmetsästykseseen. Ilman tämän kokeen suorittamista ei ole asiaa hirvimetsälle, toisin sanoen ampumakoe pitää olla hyväksytysti suoritettuna, mikäli aikoo metsästä laissa määriteltyjä riistaeläimiä. Kokeeseen osallistuvalla tulee olla voimassa oleva metsästyskortti, kokeessa käytettävään aseeseen hallussapito- tai rinnakkaislupa ja tietysti siinä yhteydessä tarkistetaan myös henkilöllisyys. Ampumakoe pitää suorittaa kolmen vuoden välein, jos aikoo hirvieläinten metsästystä jatkaa. Lisäksi seuralla on omia ammuntoja, joita tulee suorittaa tietty määrä vuodessa. Syksyllä 2018 Arttu sitten kellisti seuran kaikkien aikojen nuorimpana metsästäjänä ensimmäisen hirvensä. Alaikäisenä tämä tapahtui luonnollisesti aikuisen metsästäjän, toisin sanoen Kimmo-enon, valvonnan ja Kimmon aseella, johon Artulla on rinnakkaislupa. Kaatoon kuuluu perinteisesti myös kaatoryppyy, jota Arttu ei suinkaan alaikäisenä saanut nauttia. Onneksi minä pääsin paikalle hoitamaan tämän muodollisuuden, sillä kiirehdin uutiset kuulutuani juoksujalkaa hirvisuulille odottamaan hirvimiehiä ja hirveä saapuvaksi.

Vuoden 2020 syksyllä Arttua onnisti toisen kerran hirvimetsällä ja hän kaatoi komean sarvipään. Minä hieman nikkottelin kuljettaessani kokonaisen hirvenpään Lassilasta Kirkkonummelle trofeentekijälle. Komea trofee siitä tulikin ja nykyään se koristaa nuoren metsämiehen huoneen seinää.

Tänä vuonna Arttu pääsi Lassilan metsästysseuran täysivaltaiseksi jäseneksi. Pari edellistä vuotta hän oli ollut ns. vuosijäsenyydellä, joka oli tavallaan koeaika ennen varsinaista jäsenyyttä, jota haetaan erikseen seuran johtokunnalta. Hakemukset käsitellään kerran vuodessa pidettävässä vuosikokouksessa. Lassilan Metsästysseura on perustettu heinäkuussa 1950. Seurassa on tällä hetkellä 127 jäsentä. Keski-ikä tässäkin seurassa taitaa olla lähemmäs 60 vuotta.

Arttu saavutti täysi-ikäisyyden virstanpylvään loppukesästä ja oman aseensa hankinta on mietinnässä. Matka Lassilan metsästysmaille on Pohjois-Kirkkonummelta melko pitkä, mutta kulkeminen helpottui oleellisesti Artun saatua 17-vuotiaana ajokortin. Kotiväki kiittää herkullisesta riistalihasta, jota tällä hetkellä on pakastin pullollaan.

Mutta kysytäänpä lopuksi metsästäjältä itseltään pari aiheeseen liittyvä kysymystä:

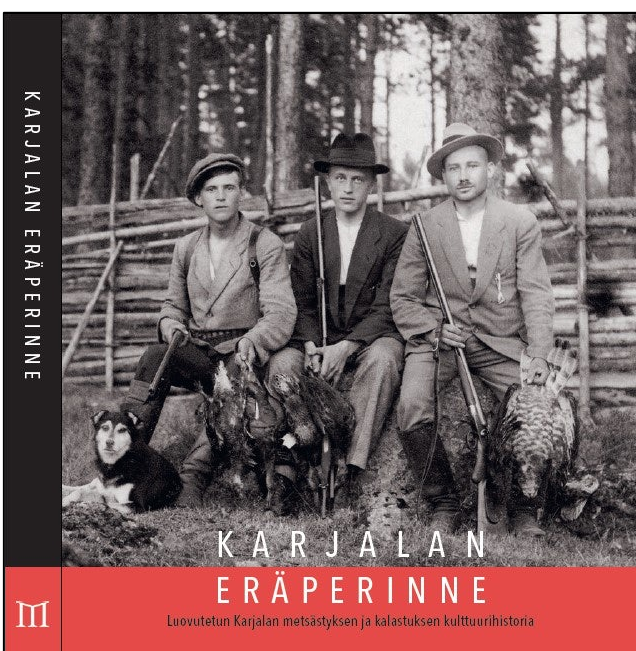
Sari: Millaista riistaa mieluiten metsästät?

Arttu: "Kaikista mieluiten metsästään hirvieläimiä."

Sari: Mikä metsästyksessä on parasta?

Arttu: "Siinä on parasta luonnossa liikkuminen ja tietysti myös itse saalis."

Toivottavasti tulevaisuudessa nuoria saadaan mukaan enemmän luomalla mahdollisuuksia ja kanavia ryhtyä lajin harrastajaksi. Hirvieläinten metsästyksessä hyötyvät myös metsästyksen vastustajat, sillä muutoin kanta räjähtäisi käsiin. Hirvimetsästyksen perimmäinen tarkoitus on kannan rajoittaminen ja siinä vaakakupissa painavat liikenneturvallisuus, metsätuho ja hirvikannan hyvinvointi.

KARJALAN ERÄPERINNE -TIETOTEOS

Helsinki 2020. Teoksen päätoimittaja **Tuija Kirkinen**, julkaisija **Kuparsaaren Metsästysseura ry** ja kustantamo **Maahenki Oy**

Luovutetun karjalan metsästyksen ja kalastuksen kulttuurihistoria on koottu kirjan kansien sisään. Tietoteos kokoa yhteen Karjalankannaksen, Laatokan Karjalan ja Raja-Karjalan metsästyksen ja kalastuksen rikkaan ja monivaiheisen kulttuurihistorian kivikaudesta 2000-luvulle asti.

Kirja on erinomainen tietoteos jokaiselle luovutetun Karjalan historiasta ja perinteestä kiinnostuneelle lukijalle, karjalaiselle kotiseutuväelle ja alueella retkeileville matkailijoille. Kirjoittajakunta koostuu Suomen ja Karjalan erätalouden johtavista tutkijoista ja asiantuntijoista. Artikkelit perustuvat sekä vahvaan tutkimustietoon että vankan kokemukseen.

<https://www.karjalanliitto.fi/siemiepuoti/kirjat-ja-julkaisut/kirjat/karjalan-eraperinne-tietoteos-p-175.html>

KYLLÄ KANNATTI KÄYDÄ EMÄNTÄKOULU

Teksti: **Marja-Leena Väyrynen** (o.s. Ryösä), **Kerttu Ryösän** (o.s. Mykrä) tytär, perhe 410 sukukirjassa (HIITOLA 2)

Voi ihmettä, siskoista nuorin täytti jo 60 vuotta! Näin koronavuonna luulimme, että juhlia ei tulekaan. Onneksi rajoitukset kevenivät kesällä ja kutsu tuli Porvooseen heinäkuun viimeiseksi lauantaiksi *’viettämään rennosti kesäpäivää. Ei ohjelmaa, ei juhlapuheita eikä juhlapukuja’*.

Niinpä me, **Kerttu** ja **Johannes Ryösän** tytöt, saavuimme perheimme pikkusiskomme **Pirjon** ja miehensä **Jarmon** kauniiseen kotiin. Ilma oli suotuista oleskella ulkona ja ihailla upouutta vihreää siirtonurmea ja huoliteltuja istutuksia.

Vaikka osa jälkikasvusta ei päässytkään paikalle, niin silti koolla oli noin 30 vierasta. Oli mukava nähdä pitkästä aikaa. Edellisistä suvun juhlista oli vierähtänyt jo pari vuotta. *’Kyllä siinä kiel’ kalkatti’*, niin kuin Äiti-Kerttu olisi sanonut.

Ennen onnittelumaljoja juhlien sankari Pirjo piti puheen, jota hän oli omien sanojensa mukaan pohtinut ja harjoitellut pitkään. Epätyypillistä hänelle, mutta pieni ujouden puuska meinasi yllättää ja epäilimme vähän tuota valmistautumista. Kävi kutsu ruokailuun. Pirjon valmistama herkullinen ateria näytti kaikille hyvin maistuvan. Ruokailun ja kahvituksen ohessa vaihdoin kuuluisia. Saimme myös tutustua sukuun syntyneisiin uusiin lapsiin ja heillekin tämä oli ensimmäinen kerta sukujuhlissa. Mahtanevatko myöhemmin muistaa?

Yhteiskuvan jälkeen alkoi vieraita poistua ja iltapalan jälkeen paikalla olivat enää siskokset puolisoineen. Saunassa muistelimme aikaa, kun pikkusisko Pirjo syntyi. Vanhempamme olivat poikaa odotellessa saaneet jo 5 tyttöä. Äiti meni Loimaan sairaalaan synnyttämään. Meillä ei ollut puhelinta ja isämme meni naapurimme Lankisen puhelimesta kysymään tuloksia. **Lankisen Elsa** totesi, että *’Jussin naamasta jo näki, kumpi tuli’*.

Saunassa Pirjo-emäntänä heitteli alhaalta löylyä ja katseli siskoksia lauteilla. Muisteli kuinka olimme Äiti-Kertulle motkottaneet hänen tukevasta vyötärönseudustaan navettatöiden jo kevennyttyä lehmien lähdettyä. Yksi ja toinen oli vannonut, että minulle ei ainakaan tuollaista tule. Sieltä alhaalta yksi silmäys riitti, että kaikilla oli tukeva *’mako’*, niin kuin äitimme vatsaa nimitti.

Ihmeesti äiti tuli mieleen, kun toisiamme illan mittaan katselimme. Samat piirteet ja eleet toistuivat tässä toisessa polvessa. **Raija**-sisko kuitenkin oli enemmän edellisen polven eli **Mykrän Hilman** (äidinäidin) näköinen.

Sekä äidillä että isällämme oli ohut tukka. Mie raukka tulim molempiin. Heikko tukkani oli sisarieni puheenaihe usein, kun tapasimme. Vaikka tietysti suurin murhe oli minulla. Kerran kyllästyin ihmettelyyn ja sanoin, että *’kuinka niin vähästä riittää niin paljon puhumista’*. **Hilkka** muisteli tätä tapahtumaa, itse en enää muistanut.

Isossa talossa kaikille riitti *’petipaikka’* ja kallistuimme yöpuulle. Pirjo oli arvannut, että ei ne vanhat siskot kauan jaksa valvoa ja oikeassa oli. Aamuvirkkuna Hilkka keitteli kahvia jo kuudelta ja vähitellen muistelut jatkuivat aamukahvia nauttiessa.

Kerttu ja Johannes Ryösän jälkipolvia Pirjo ja Jarmo Salin kotona Porvoossa 2021 kesällä.

Kulinaarikulttuuria kerrakseen

Oli mukavaa, kun samastakin tapahtumasta jokainen muisti vähän eri asioita. Näin muistikuva täydentyi. Raija muisteli tapahtumia, joista me ei tiedetty mitään, koska meitä ei vielä ollutkaan tai olimme hyvin pieniä. Niissä oli mukana vanhin siskomme **Inkeri**, joka nyt pilven reunalta meitä seuraa.

Maatalon töistä muistelimme sokerijuurikkaan harvennusta, joka oli meidän tyttöjen jokakesäinen urakka. Ensin kontaten lyhyellä kuokalla ja sitten toinen kerta seisaaltaan pitkällä kuokalla. Kun Pirjo oli sen ikäinen, että voisi jo tulla pellolle mukaan, niin hänet laitettiin harjoittelemaan porkkanarivillä. Tyttö ahersi aamupäivän ja tuloksena oli putipuhdas rivi, ei rikkaruohoja, ei porkkanantaimia. Eikä hänen sitten tarvinnut tulla sokerijuurikkaspellolle, josta olisi pitänyt saada satoakin. Aikuisena Pirjo lähtikin siivousalalle.

Juttuja ja naurua riitti niin, että *'makot'* hytkyivät ja vesi silmistä sirisi. Siitähän karjalaiset tunnetaan, että *'on veet silmissä itki taikka nauroi'*. Luimme vielä Raijan Pirjolle tekemää mainiota kronikkaa. Ensin 50-vuotiaalle ja jatko-osa nyt 60-vuotiaalle.

Kun vieraat eivät älynneet lähteä aamupalan jälkeen, emäntä joutui jo käymään kaupassa ruokatarpeita ostamassa lounasta varten. Nopeasti ilmestyi ruoka pöytään. Siinä keittopuhissa Pirjo tokaisikin, että kyllä kannatti käydä emäntäkoulu. Pitopalvelu olisi ollut paljon kalliimpi vaihtoehto.

Lounaan jälkeen isäntäväkeä kiiteltyämme suuntasimme puolisoinemme omille tahoillemme: Raija Keski-Suomeen, Raili ja Hilikka Pohjois-Karjalaan ja Leena Keski-Uudellemaalle. Emäntäkoulun käyneelle ja Jarmolle jäi jälkisiivous ja toivottavasti hyvä mieli onnistuneesta juhlasta. Meille ainakin jäi *'suu makeaksi'*.

Kaavio Ryösän siskoksista

Kerttu Maria Mykrä (Ryösä)

☆ **Syntymä** 6.6.1922
Hiitola Hiitolankylä 3 (Moisuolahti), Karjala, Suomi
⊗ **Avioliitto** 9.5.1943
Johannes Ryösä
Hiitola, Karjala, Suomi
† **Kuolema** 31.1.2018
Tuusula Nuppulinna, Uusimaa, Suomi

Johannes Ryösä

☆ **Syntymä** 19.7.1912
Hiitola Mustola/Valtola 2, Karjala, Suomi
⊗ **Avioliitto** 9.5.1943
Kerttu Maria Mykrä
Hiitola, Karjala, Suomi
† **Kuolema** 23.11.1985
Tuusula, Uusimaa, Suomi

Maire Inkeri* Ryösä (Lehtinen)

☆ **Syntymä** 25.4.1944
Viipuri, Karjala, Suomi
⊗ **Avioliitto** 24.6.1972
Olli Lehtinen
Hartola, Päijät-Häme, Suomi
† **Kuolema** 20.2.2004
Hartola, Päijät-Häme, Suomi

Raija Irmeli Ryösä (Pasanen e. Sankala)

☆ **Syntymä** 21.9.1945
Koivulahti, Suomi
⊗ **Avioliitto** 4.5.1974
Esa Antero Sankala
Jyväskylä, Keski-Suomi, Suomi
⊗ **Avioliitto** 21.6.2005
Otto Antero* Pasanen
Jyväskylän mlk Vesalan Riihikirkko,
Keski-Suomi, Suomi

Marja-Leena* Ryösä (Väyrynen)

☆ **Syntymä** 7.6.1949
Pomarcku, Satakunta, Suomi
⊗ **Avioliitto** 26.6.1976
Niilo Martti* Väyrynen
Tuusula, Uusimaa, Suomi

Raili Anneli Ryösä (Kallinen)

☆ **Syntymä** 12.6.1953
Melliä, Varsinais-Suomi, Suomi
⊗ **Avioliitto** 10.6.1989
Paavo Matias Kallinen
Tuusula, Uusimaa, Suomi

Hilikka Helena Ryösä

☆ **Syntymä** 9.8.1956
Melliä, Varsinais-Suomi, Suomi
Elinlumppanuus
Lauri Kalevi Kallinen

Pirjo Kyllikki Ryösä (Sali e. Kämäräinen)

☆ **Syntymä** 8.6.1961
Melliä, Varsinais-Suomi, Suomi
⊗ **Avioliitto** 24.5.1986
Voitto Aulis Kämäräinen
Tuusula, Uusimaa, Suomi
⊗ **Avioliitto** 1997
Jarmo Allan Sali

Vasemmalla Sembramänty (*Pinus cembra*) ja oikealla Makedonianmänty (*Pinus peuce*) Tuusulan Nuppulinnessa.

PEUKE

Teksti: **Marja-Leena Väyrynen** (o.s. Ryösä), Kerttu Ryösän (o.s. Mykrä) tytär, perhe 410 sukukirjassa (HIITOLA 2)

Ensin luulimme niitä molempia Sembra-männnyiksi. Viisi neulasta yhdessä 'kimpussa' eli kääpiöoksassa oli hyvä tuntomerkki. Vuosien kuluessa niiden ulkomuoto alkoi kuitenkin muuttua. Toisen alaoksat kuivuivat, mutta toinen säilytti vihreät oksat alas asti. Molemmat olivat jo kookkaita noin 15 metrin korkuisia. Lopulta toisessa oli vain vihreä tupsu latvassa.

Kun olin lapsi

Olimme muuttaneet nykyiseen kotiimme Tuusulan Nuppulinnaan 1960-luvun alkupuolella. Männyt oli luultavasti istutettu jo 1930-luvulla, jolloin talokin oli pystytetty. Männyt olivat näyttäviä, jalostettuja mäntyjä, ja saivat kasvaa rauhassa. Toisessa kuitenkin oksat alkoivat alhaalta asti. Ne peittivät näkyvyyden tulotielle pihaan vanhempieni makuukamarista katsottuna. Niinpä isäni sahasi pari alaoksa pois meidän lasten estelyistä huolimatta.

Koska oksat alkoivat alhaalta asti, niin se oli mieleinen kiipeilypuu. Vankkoja oksan haaroja myöten pääsi korkealle latvaan asti. Pihkaiset vaatteet vaan jäivät muistoksi. Niinpä lapsille tulikin kieltö kiipeilyyn. Syyksi sanottiin, että jalopuu kärsii kiipeilystä. Puussa oli vahvat oksat ja paksu kaarna. Niinpä ohjeistus ei oikein mennyt perille.

Kun olin nuori

Menin puutarhurikouluun ja pääsin enemmän tutustumaan kasvien taksonomiaan. Kotipihaan kasvit tietysti tutkin tarkasti. Huomasin, että näissä kahdessa männnyssä oli eroja. Molemmat olivat 5-neulaisia, mutta nuoret versot olivat erilaisia. Tuuheammassa puussa olivat nuoret versot kaljuja, kun taas toisessa ne olivat ruskeakarvaiset. Ja olihan näin vanhoilla puilla jo habituussakin suuri ero. Tunnistin tuuheamman puun Makedonianmännnyksi eli peukeksi (*Pinus peuce*) ja latvatupsuinen oli Sembramänty (*Pinus cembra*).

Koko perhe oli kuitenkin tottunut kutsumaan mäntyjä sembramännnyiksi. Vaikka tunnistamisesta on kulunut jo yli 40 vuotta, niin vieläkin joltakin lipsahtaa vanha nimi.

Kun olin aikuinen

Vuosien kuluessa Makedonianmänty kasvoi yhä suuremmaksi. Sen rinnalla Sembramänty oli melkoisen surkea näky. Viitisen vuotta sitten Sembra kaadettiin rakennettavan autokatoksen tieltä.

Makedonianmänty sen sijaan määritteli tarkkaan tulevan autokatoksen paikan. Se kasvaa asuinrakennuksen ja talousrakennuksen välissä, johon myös suunnittelimme autokatosta. Rakennussäädösten mukaan täytyy olla riittävä määrä metrejä toisen rakennuksen seinään. Mäntyä emme halunneet tuhota, joten 2-paikkainen autotalli jäi haaveeksi. No, yhdelläkin autolla pärjätään.

Kun uusimme pihaa, niin männyn massiivinen koko täytyi ottaa huomioon. Pihakäytävä tehtiin kaarevaksi pitämällä mäntyä keskipisteenä. Mutta nyt jo, muutamia vuosia pihan rakentamisen jälkeen, männyn oksat ulottuvat käytävälle tiputtaen kesäisin pihkaa kulkijoiden päälle. On ollut pakko rajoittaa puun leveyskasvua polun kohdalta. Muutamien oksien poistamisesta puun muoto ei kuitenkaan mitenkään kärsi.

Pihan lipputanko on alun perin pystytetty kauaksi männystä. Nyt oksat ovat kasvaneet niin lähelle, että isännän viiriä ei voida enää pitää salossa. Suomen lippu vielä mahtuu vapaasti liehumaan. Muutamien vuosien kuluttua lipputangon siirto on edessä.

Puu peittää alleen tosi ison alueen. Oksat ovat noin kymmenen metrin pituiset. Puun alla ei muu kasvillisuus menesty. Syksyisin puun neulasista osa kellastuu ja putoaa maahan. Neulasten haravointi on joka syksyinen tai keväinen urakka. Tuuli kuljettaa neulasia pitkin pihaa. Enimmillään olemme kerralla haravoineet puun alta 16 kottikärryllistä neulasia. Eikä se haravointi yhteen kertaan jää. Erityisen ikävää pudonneiden neulasten poisto on pihan hiekka-alueilta. Neulasia ei voi laittaa kompostiin, sillä niiden maatumisen on hyvin hidasta. Olemme yleensä polttaneet neulaset. Pari vuotta sitten aloin kattaa kävelypolkuja lähimetsässä neulasilla. Neulaspolkuja myöten on mukava kulkea metsikössä ja ihailta orvokin, lehdokin, vuokon ja monien muiden metsäkukkien kukintaa. Kävyillä saa grillin hyvin syttymään. Lisäksi kuivat kävyt käyvät moneen koristetarkoitukseen.

Makedonianmännyn kävyt ovat isoja 8–15 cm:n pituisia. Siemenet kävyissä ovat isoja, pihkalta maistuvia. Olemme kuitenkin harvoin löytäneet puun alta uuden männyn taimia. Johtunee siitä, että kävyt ovat oravien suurta herkkua. Muutamia vuosia sitten pähkinähakkipariskunta tankkasi muuttomatallaan männyssä. Ne olivat niin pelottomia, että tulivat ihan viereeni naputellessani hiekkakäytävän reunakiviä paikalleen puun luona. Juttelin niille kaikenlaista. Nyt niitä ei ole näkynyt. Viime vuonna luulin jo niiden tulleen. Kutsuin naapurista lintukuvaajan kuvaamaan niitä. Tuntien tarkkailun jälkeen, hän ihmetteli, ettei niitä kyllä täällä ole. Oli vain vihertikkoja. No, en ollut ennen vihertikkoja tavannut, joten hyväksi luulemani lintutuntemus sai pahan kolauksen. Lisäksi olin turhaan juoksuttanut naapurin paikalle.

Peuke hallitsee suuruudellaan pihaamme ja meitä. Sen ympärystmitta rinnan korkeudelta on vähän yli 3 metriä ja sen pituus on yli 20 metriä. Uskoakseni se on Etelä-Suomen suurimpia Makedonianmäntyjä. Se on terve ja komea.

Se on luultavasti nyt noin 80 vuotta vanha. Se ei ole vielä lähelläkään eläkeikää. Ehkä Peuke jää hallitsemaan ja ilahduttamaan vielä kahta seuraavaakin sukupolvea.

Peuke talvella 2021. Talon oikealla puolella oleva Kotikuusi on istutettu 50 vuotiaan itsenäisen Suomen kunniaksi vuonna 1967.

LEHTISTEN JOULUTERVEHDYS JOENSUUSTA

Teksti & kuva: **Mika Lehtinen**, perhe 406 sukukirjassa (HIITOLA 2)

Joulu lähestyy ja samalla edessä on taas odotus tulevasta, mutta myös varsin stressaavat viikot ennen joulua. Jollain tapaa ihminen haluaa saada kaiken valmiiksi ennen joulua, jotta juhlasta tulisi onnistunut ja jolloin voisi kokea lepoa ja läheisten läheisyyttä.

Joulu muistuttaa meitä myös siitä, että vuosi on umpeutunut, jolloin on hyvä myös pohtia mennyttä vuotta. Ja huomata taas samalla vanhentuneensa vuodella.

Me siis asumme edelleen täällä Pohjois-Karjalassa. Arkemme sujuu siten, että Tania käy töissä, lapset koulussa ja Mika vii-meistelee opintojaan ja tekee osa-aikaisena työtä Kansanlähetyksen kummilapsityön hankekoordinaattorina. Olemme myös jäämässä ainakin muutamaksi vuodeksi edelleen Joensuuhun, koska Mika aloittaa ensi kesänä työt Pohjois-Karjalan Kansanlähetyksen piirihohtajan sijaisena. Meille tämä päätös tuntuu hyvältä jo ajatellen lapsiamme, jotka ovat kokeneet suuren muutoksen muuttaessaan Etiopiasta takaisin Suomeen ja asettuneet hiljalleen Joensuuhun.

Mikan äidin puolen sukuhan tulee Hiitolasta, jossa Mika ei vielä ole päässyt käymään, mutta ehkä sen aika on tulevaisuudessa. Hiitola paikkakuntana tuli tutuksi usein, kun Mika keskusteli Kerttumummonsa kanssa. Keskustelut myös jättivät jälkeensä kysymyksen, jota Mika on usein jälkikäteen pohtinut. Kysymys on evakkoudesta. Mitä se oikein tarkoittaa? Sillä siihen on toisaalta hirveän vaikea saada otetta vain puheen tai kirjojen tasolla.

Mutta nyt kun perheemme on muuttanut takaisin Suomeen, niin kokemus palaamisesta on jollain tapaa avannut evakkouden käsitettä. Toki sillä ehdolla, että emme palanneet Suomeen evakkoina, vaan vapaaehtoisesti. Mutta aika Etiopiassa on jättänyt jälkensä ja ikävä on paikoitellen kova ja maa tulee jopa uniin. Ja samalla on tietoisuus siitä, että paluu Etiopiaan perheenä yhdessä lasten kanssa ei tule enää toteutumaan. On jäljellä vain muistot.

Samalla kun pohtii omaa ja oman sukunsa historiaa, saa monista sen vaiheista olla kuitenkin kiitollinen Jumalalle. On monia asioita, kipeitäkin ja joiden yli ihminen huomaa selvinneensä, ja joissa Jumala on kulkenut rinnalla.

Tästä on kyse myös joulun varsinaisessa sanomassa. Jumalan Poika Jeesus tuli alas taivaasta, jotta voisimme kulkea elämämme matkaa, niin ylä- kuin alamäkiä yhdessä hänen kanssaan.

Siunattua joulua ja uutta vuotta 2022 toivottaen,

Mika ja Tania Lehtinen sekä lapset

Mika Lehtisen perhe kansallismaisemissa Kolilla

KUNNIAJÄSEN MAILIS KANGASNIEMI 90 VUOTTA

Teksti: *Soile Kangasniemi, Mailis Kangasniemen (o.s. Mykrä) tytär, perhe 233 sukukirjassa (HIITOLA 1+2). Kuva: Sari Kangasniemi*

Mailis Kangasniemi (o.s. Mykrä) täytti 90 vuotta 9. syyskuuta 2021. Mailis syntyi kaksoissisarensa **Sirkan** kanssa Hiitolan Pukinniemen kylässä **Toivo ja Anna Mykrän** perheeseen. Isosisko **Aune** oli tuolloin 4-vuotias ja perhe kasvoi lukua Karjalassa lisäksi viidellä ja sodan jälkeen vielä kahdella lapsella. Yhteensä lapsia oli 10.

Mailiksen lapsuudenpäivät ja koulunkäynti katkesivat sodan sytyttyä. Karjalasta lähdön jälkeen sekä aikuistumisen myötä Mailis muutti asuinpaikkaa ja koulua useaan otteeseen. Työtä piti tehdä niin sukulaisia auttaen kuin myös tilaisuuden tullen eri työpaikoissa. Myöhemmin nuorena aikuisena Mailis opiskeli, ja opiskelun jälkeen myös työskenteli Karkun emäntäkoulussa. Tämä elämänvaihe on ollut hänelle erittäin tärkeä ja yhteys opiskeluaian ystäviin on säilynyt näihin päiviin saakka. Emäntäkoulussa opitut asiat jäivät mieleen vuosikymmeniksi ja tätä tietoa Mailis on auliisti jakanut myös seuraaville sukupolville.

Mailis Kangasniemi 90-vuotispäivänä 9.9.2021 kotonaan Lassilassa.

Mykrän perhe oli evakuoinnin päätteeksi asetunut Lassilan Koivulevon kulmalle viljelemään tilaa ja vanhimmat lapset alkoivat irtautua kukin omille teilleen. Mailis tutustui nuoreen **Simo**-seppään jo teini-iässä ja hääkellot soivat vuonna 1955, jolloin Mailis muutti Lassilan kylään asumaan Simon ja appivanhempiansa kanssa samaa taloa. Seuraavien 12 vuoden aikana Mailikselle ja Simolle syntyi viisi lasta ja emäntäkoulun oppeja tarvittiin arjen työkysmyksien ratkomiseen. Mailis ahkeroi hoitaen lapsia, kotia ja puutarhaa, lehmät ja muut eläimet navetassa olivat myös hänen vastuullaan ja tuottivat ruokaa kasvavalle perheelle. Kaiken tämän lisäksi Mailis hoivasi leskeksi jäänyttä appiukkoaan usean vuoden ajan 60–70 -luvun vaihteessa.

Vapaa-aikana Mailis on harrastanut käsitöitä, muun muassa neulomista, mattojen ja kankaan kudontaa, posliinimaalausta, kansallispuvun ompelua ja ryijyn solmintaa. Innokkaana kuntoilijana hän on osallistunut eri kuntopiireihin ja käynyt aiemmin säännöllisesti vesijumpassa Porin uimahallissa. Lukeminen on myös ollut rakas harrastus ja näitä aikoja muistellessa ihmetyttää, kuinka monta tuntia Mailiksen vuorokaudessa on ollut. Mailis toimi aktiivisena eri yhdistyksissä kuten maa- ja kotitalousnaisissa sekä Noormarkun Karjalaseurassa, missä hän on perustajajäsen ja oli pitkään mukana hallituksessa. Karjalaisperinteiden vaaliminen ja seuraaville sukupolville välittäminen on ollut hänelle tärkeää ja siitä me lapset ja lastenlapset saamme olla kiitollisia hänelle.

Kotitöiden lisäksi Mailis työskenteli ajoittain postinjakelijana ajaen kymmeniä kilometrejä päivässä pitkin mutkaisia sivuteitä Lassilan alueella, sekä Noormarkun kunnan maatalouslomittajana karjatiloilta. Hän toimi myös Noormarkun kirkkovaltuustossa ja lautamiehenä Porissa käräjillä. Eläkeläispäivät toivat lisää vapaa-aikaa ja Mailis ehti vihdoinkin matkustelemaan. Pisimmät matkat lennättivät **Soile** matkaseurana Kiinaan **Sari**-tytärtä tapaamaan ja myöhemmin Texasiin Sarin perheen luo. Soilen perhettä Länsi-Ruotsissa Mailis ja Simo kävivät tervehtimässä usean kerran. Kaikkia kymmentä lastenlasta Mailis on paimentanut lukuisat päivät ja ollut korvaamaton tuki ruuhkavuosina lapsiensa perheille ja usein oli piirakkapussi tai muuta ruokatuli-aista sujautettu vielä lisäksi mukaan lastenlapsien lähtiessä koteihinsa.

Aviopoliso Simo menehtyi yllättäen sairauskohtaukseen kotonaan tammikuussa 2009 ja Mailis jäi asumaan yksin taloa Lassilaan. Hän jatkoi aktiivista elämää ajellen punaisella pikku-Fiatilla harrastuksiinsa ja kyläilemään ystävien ja sukulaisten luo. Syyskuussa 2016 sattui kuitenkin ikävä sairauskohtaus, kun Mailis oli viettämässä viikonloppua Tukholmassa 85-vuotispäivänsä johdosta. Kaatuminen katuun aiheutti kallovamman ja alhaisen pulssin seurauksena sydämeen asennettiin tahdistin. Vajaan viikon hoitojakson jälkeen Tukholmassa Mailis lennätettiin ambulanssilla Poriin jatkohoitoon ja kuntoutumaan. Hän pystyi jatkamaan asumista kotona, mutta vuodesta 2021 lähtien ovat pojat **Tapani**, **Kimmo** ja **Kari** auttaneet äitiään päivittäin kiinteistön hoidossa ja huolehtineet ostokset ja kuljetukset Perusturvan hoitajien käyntien lisäksi.

90-vuotisjuhla Mailis vietti syyskuussa 2021 sisariensa, kummilastensa ja omien lastensa perheiden kanssa kotonaan Lassilassa. Siellä on vuosien mittaan järjestetty monet juhlat Mailiksen toimesta, mutta tällä kertaa tarttui Sari organisoimaan syntymäpäiviä. Karjalanpiirakat, voileipäkakut, täytekakut ja muut herkut nautittiin kukkameren ympäröimänä ja Mailis nautti päivästä ja vieraiden tapaamisesta. Ystäviä oli käynyt onnittelemassa aiemmin syntymäpäivänä ja myös yhdistysten ja seurakunnan puolesta oli muistettu merkkipäivänviettäjiä.

Pian juhlien jälkeen tuli tieto, että Mailis voi muuttaa uuteen kotiin ja niinpä lokakuussa uudeksi osoitteeksi tuli Hopeakoto Noormarkun Harjakankaalla. Elämänmuutos on haasteellinen, mutta toivottavasti hän oppii vielä kerran viihtymään uudessa ympäristössä.

Avoimen ja sydämellisen luonteensa myötä Mailis on saanut paljon ystäviä vuosien mittaan. Terveystilan heikentyminen ja pandemian aiheuttama eristäytyminen ovat vähentäneet mahdollisuutta sosiaaliseen kanssakäymiseen. Mutta toivotaan, että Mailis saa kokea ystävien ja sukulaisten käyntejä, soittoja ja vaikkapa korttipostia myös uudessa kodissaan.

90-vuotiaasta äitiä onnitellen ja kaikesta kiittäen,

Soile-tytär

Esivanhempien ketju Mailis Kangasniemestä Kannaksen Mykrien kantavanhempiin. Sukuseura kutsui Mailiksen kunniajäseneksi v. 2020.

MUISTOISSA ELLI MYKRÄ 1927–2021

Teksti ja kuva: **Timo Mykrä**, sukuseuran sihteeri, **Elli Mykrän** poika, perhe 714 sukukirjassa (ANTREA)

Sukuseuran kunniajäsen **Elli Mykrä** (o.s. Ojalainen) menehtyi 3.1.2021. Hän syntyi 21.3.1927 maanviljelijäperheeseen Rautjärven Ilmeellä, luovutetulla alueella Keski-Karjalassa, Karjalankannaksen ja Laatokan Karjalan rajoilla. Ellin vanhemmat olivat lähtöisin Hiitolasta, isä **Juho** Koukunnimestä ja äiti **Aino** (o.s. Tenhonen) Kuoksjärveltä. Avioituttuaan he asettuivat Ilmeen Koskenkylään.

Ellin, kuten monien muidenkin karjalaisten lapsuus ja nuoruus, katkesi ja rikkoutui soitiin ja kodin menettämiseen, uuden etsintään ja elämän vakiinnuttamiseen vieraalla paikalla. Kahden evakkoreissun jälkeen perhe sijoitettiin uudelle tilalle Vuoksenniskan Kymälähteen.

Avioituttuaan Antrean Hannilasta lähtöisin olevan **Veikko Mykrän** kanssa, johti tie Heinolaan. Nuori pari asettui Tommolan kaupunginosaan. Äiti huolehti kasvavasta perheestä isän hoitaessa liiketoimiaan. Vuosien saatossa perheeseen syntyi kuusi lasta, lapsenlapsia on 11.

Sopeutumista uuteen, kulttuuriltaan ja murteeltaan erilaiseen asuinympäristöön helpottivat kohtalotoverit. Heinolaan sijoitettiin paljon karjalaisia. Luonnollisesti he pitivät yhtä ja olivat paljon kanssakäymisissä keskenään. Perheillä oli täysi työ elämänsä järjestelyssä ja toimeentulon hankkimisessa. Se auttoi ikävään ja kotoutuminen tuli siinä sivussa. Aikaa murehtimiseen ei jäänyt. Sosiaaliset karjalaiset eivät eristäytyneet omaan heimoonsa, vaan tuttavuuksia syntyi myös paikallisten asukkaiden kanssa.

Mykrät hankkivat 1960-luvulla kauppatorilta kala- ja vihannesliikkeen, joka sai myöhemmin kylkeensä torikahvilan. Torikau-pasta kehkeytyi kesäisin mittava perheyrittys, joka työllisti oman väen ohella paikkakunnan nuoria. Kauppiaspariskunnan kaupunkilaiset oppivat tuntemaan kala- ja vihannespöytien takaa. Kahvilan tavaramerkkinä olivat Ellin leipomat munkit. Kahvila sai tunnustusta Heinolan matkailun edistämisestä. Lisäksi Elli ja Veikko valittiin vuoden yrittäjiksi.

Elli Mykrä kävi Sairalan evankelisen kansanopiston, joka oli evakossa Janakkalassa. Elli harrasti kirjoittamista ja oli mukana Kynäsillan toiminnassa. Hän kirjoitti muisteloja lapsuutensa Karjalasta, joita julkaistiin myös Itä-Häme -lehdessä. Ne herättivät kiinnostusta. Silakkapaketin kylkiäisenä asiakkaat saivat tarvittaessa selvityksen kirjoitusten murre sanoista ja tarinan taustoista. Elli osasi kertoa. Hän kirjoitti myös pakinoita ja jonkin verran runoja. Olipa hän mukana vanhassa kesäteatterissa-kin parin näytäntökauden ajan. Kotoa saatu perintö evankelisessa liikkeessä jatkui Heinolassa ompeluseuroissa sekä emäntänä että vieraana. Heinolan karjalaisissa hän oli aktiivinen yhdessä miehensä kanssa.

Lapsenlapset olivat mummulle läheisiä. Suhde oli lämmin molemmin puolin. Lapsenlapset muistavat mummon taitavana sanankäyttäjänä, tarinan- ja sadunkertojana. Mummon eläytyminen, hersyvä nauru ja elävä kieli tarttuivat, saivat kuulijat hyväälle tuulelle ja pistämään itsekin parastaan. Näin he saivat kosketuksen menetettyyn Karjalaan ja karjalaiseen puheenpar-teen. Ilmeen muistot ja murre säilyivät Ellillä läpi elämän. ”*Thanku enne Ilmeel*” tuli vielä todeksi, kun kotitanhuville päästiin käymään rajan avauduttua.

Elli Mykrä 1927–2021

Johannes Ojalainen
☆ Syntymä 1.9.1892
Ilmeä, Karjala, Suomi
⊙ Avioliitto 1921
Aino Tenhonen
Ilmeä, Karjala, Suomi
➤ Ammatti maanviljelijä
† Kuolema 24.12.1971
Imatra, Etelä-Karjala, Suomi

Aino Tenhonen
☆ Syntymä 6.10.1901
Hiitola, Karjala, Suomi
⊙ Avioliitto 1921
Johannes Ojalainen
Ilmeä, Karjala, Suomi
➤ Ammatti emäntä
† Kuolema 4.4.1978
Imatra, Etelä-Karjala, Suomi

Juho Antinpoika Mykrä
☆ Syntymä 22.5.1882
Antrea Partala 2, Karjala, Suomi
⊙ Avioliitto 10.11.1907
Anna-Liisa Viskari Tuomaantytär
Antrea, Karjala, Suomi
➤ Ammatti kauppias (parisniekka), kylänvanhin, talollinen Antrean Hannilan kylässä, mökkipäinen (1910-19 RK:ssa)
† Kuolema 12.1961

Anna-Liisa Tuomaantytär Viskari
☆ Syntymä 20.9.1884
Antrea, Karjala, Suomi
⊙ Avioliitto 10.11.1907
Juho Mykrä Antinpoika
Antrea, Karjala, Suomi
➤ Ammatti puhelinkeskuksen hoitaja
† Kuolema 12.1960
Parola, Häme, Suomi

Elli Ojalainen (Mykrä)
☆ Syntymä 21.3.1927
Ilmeä, Karjala, Suomi
⊙ Avioliitto 13.11.1949
Veikko Antero Mykrä
Imatra, Etelä-Karjala, Suomi
➤ Ammatti kauppias
† Kuolema 3.1.2021
Heinola, Päijät-Häme, Suomi

Veikko Antero Mykrä
☆ Syntymä 4.10.1926
Antrea Hannila, Karjala, Suomi
⊙ Avioliitto 13.11.1949
Elli Ojalainen
Imatra, Etelä-Karjala, Suomi
➤ Ammatti kauppias
† Kuolema 19.3.2009
Heinola, Päijät-Häme, Suomi

Anna-Liisa Päivikki Mykrä
☆ Syntymä 28.10.1950
Helsinki, Uusimaa, Suomi
⊙ Avioliitto Markku Räsänen
➤ Ammatti sairaala-apulainen

Olli Veikko Juhani Mykrä
☆ Syntymä 28.10.1950
Helsinki, Uusimaa, Suomi
⊙ Avioliitto 26.7.1980
Pirjo Helena Lindén
Heinola, Päijät-Häme, Suomi
➤ Ammatti yrittäjä, liikenneopettaja

Timo Kalevi Mykrä
☆ Syntymä 5.2.1953
Heinola, Päijät-Häme, Suomi
➤ Ammatti FK, tuoterhyvästäava
⊙ Avioliitto Marja-Kaisa Hypén

Jyrki Antero Mykrä
☆ Syntymä 19.8.1960
Heinola, Päijät-Häme, Suomi
➤ Ammatti lastentarhanopettaja, Lahden kaupunki
⊙ Avioliitto Suvi Päivikki Hytti

Jorma Antero Mykrä
☆ Syntymä 10.1.1966
Heinola, Päijät-Häme, Suomi
† Kuolema 11.1.1966
Heinola, Päijät-Häme, Suomi

Veli-Matti Mykrä
☆ Syntymä 14.6.1967
Heinola, Päijät-Häme, Suomi
⊙ Avioliitto Päivi Maarit Kangasniemi
➤ Ammatti tapahtumatuoittaja

MYKRÄN SUVUSSA TAPAHTUU

Ilmoita merkkipäivistä ja muista suvun tärkeistä tapahtumista sihteerille, yhteystiedot tietolaatikossa sivulla 2.

Jäsenten merkkipäiviä 2022

50 vuotta	27.6.	Krista Mykrä , Littoinen	HIITOLA 2
	8.12.	Juhana Mykrä , Espoo	HIITOLA 1+2
	22.12.	Päivi Virta , Ylöjärvi	HIITOLA 2
60 vuotta	27.5.	Erkki Laide , Kaustinen	HIITOLA 2
	18.7.	Päivi Mykrä , Imatra	puoliso ANTREA
	3.11.	Tarja Mykrä , Helsinki	HIITOLA 1+2
70 vuotta	20.12.	Jorma Mykrä , Ulvila	HIITOLA 2
80 vuotta	16.10.	Tuula Varpa , Kankaanpää	HIITOLA 1+2
	21.10.	Kauko Mykrä , Lahti	HIITOLA 2
	23.12.	Ulla-Maija Mykrä , Pori	puoliso HIITOLA 1+2
90 vuotta	23.10.	Martta Rönnholm , Turku	HIITOLA 1+2
91 vuotta	9.9.	Mailis Kangasniemi , Noormarkku	kunniajäsen, HIITOLA 1+2
94 vuotta	18.9.	Irja Aaltonen , Salo	kunniajäsen, HIITOLA 1+2

Kuolleita

- † **Elli Mykrä** (o.s. Ojalainen), s. 21.3.1927 Ilmee, k. 3.1.2021 Heinola, ANTREA
- † **Sirkka-Liisa Huila** (o.s. Mykrä), s. 23.8.1944 Kihniö, k. 22.1.2021 Tukholma, HIITOLA 1
- † **Kauko Kalevi Mykrä**, s. 5.3.1956 Ulvila, k. 7.5.2021 Ulvila. Perhe 432 sukukirjassa, HIITOLA 2

Sukuun syntyneitä lapsia

- * 18.11.2020 Pori, **Elise Liisi Kristiina** vanhemmat **Eetu** ja **Katariina Kangasniemi**. Perheen 230 jälkipolvet, HIITOLA 1+2
- * 23.5.2021 Espoo, sai kasteessa 8.8.2021 nimen **Aaro Heikki Valdemar**, vhmnt **Ville Miekk-oja** ja **Nora Nurminen**. Perheen 363 jälkip., HIITOLA 2
- * 27.5.2021 Pori, sai kasteessa 24.7.2021 nimen **Lilli Maria**, vanhemmat **Tommi** ja **Tiina Mykrä** (o.s. Hyytiä). Perheen 622 jälkipolvet, JÄÄSKI

Vihitty

- ∞ **Moona Nastasia Mykrä**, s. 1996, ja **Clemens Josef Johann Steuxner**, s. 1997, vih. 24.7.2021 Lahti. Perheen 715 jälkipolvet, ANTREA
- ∞ **Emma Magdalena Somerkoski** (o.s. Eriksson), s. 1991, ja **Rasmus Somerkoski**, vih. 22.5.2021 Keski-Porin kirkko. Perheen 580 jälkipolvet, HIITOLA 2
- ∞ **Tommi Mykrä**, s. 1987, ja **Tiina Mykrä** (o.s. Hyytiä), s. 1990, vih. 24.7.2021 Kauttuan ruukki. Perheen 622 jälkipolvet, JÄÄSKI

Moona Mykrä ja Clemens Steuxner.

Tommi ja Tiina Mykrä sekä lapset Leevi Juhani ja Lilli Maria.

Emma ja Rasmus Somerkoski

ILMOITUKSIA

Lehtileikekirja

Sukuseuran arkistoon on tallennettu virallisten papereiden lisäksi perinneaineistona mm. kirjoituksia, valokuvia ja lehtileikkeitä, joita on saatu jäseniltä. Lehtileikkeet, jotka liittyvät Mykrä-sukuun, olen koonnut leikekirjaan.

Minulle voi edelleenkin lähettää niitä. Leikkeessä olisi hyvä näkyä lehden nimi ja julkaisupäivä. Jos tallessa on joku vanhempi julkaisu, senkin voi lähettää. Leikekirjaa pidetään esillä sukutapaamisissa.

Raija Pasanen, lehtileikekirjanpitäjä, Piimäsillantie 100, 41930 Kuohu

Sukuseuran tuotteita myytävänä

Sukuseura on hankkinut seuran logolla varustettuja mukeja myyntiin jäsenistölle ja muille tuotteesta kiinnostuneille. Mukit on pääosin tarkoitettu myytäväksi sukutapaamisessa syksyllä 2022. Mukeja voi varata etukäteen ja halutessaan sopia noutona tai toimituksena sovittuna ajankohtana Porin seudulle tai pääkaupunkiseudulle. Postitus ei valitettavasti ole mahdollinen toimitustapa. Mukissa on sukuseuran vaakuna ja toisella puolella teksti ”Kannaksen Mykrät -sukuseura ry”. Mukin hinta on 15 €/kpl.

Sari Kangasniemi, sarikangasniemi[at]yahoo.com, p. 040 860 6023

Lähettäjä:

Kannaksen Mykrät -sukuseura ry

c/o Timo Mykrä

Hakapellonkatu 6 C 136

FI – 20540 TURKU